

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
October 27, 1994

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAXSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, SPALIS - OCTOBER 27, 1994

Nr. 209

Stasio Lozoraičio biografija rašo amerikietis

Vilnius, spalio 12 d. (LA) — Buves JAV valstybės departamento aukštas pareigūnas, Carnegie tarptautinio bendradarbiavimo ir taikos centro narys Paul A. Goble ketina rašyti Stasio Lozoraičio politinę biografiją ir supažindinti pasaulio (taip pat ir Lietuvos) visuomenę su dar nežinomais jo darbais.

Spalio 12 d. „Lietuvos aidas“ išspausdino Živilės Juknevičiūtės su Paul Goble pravestą pasikalbėjimą, jam lankantis Lietuvoje. Paul Goble taip apibūdino buvusį Lietuvos ambasadorių JAV: „Stasys Lozoraitis — vienas iš nuostabiausių žmonių, kuriuos man yra tekę matyti. Aš jį pažinojau geriau, negu kitus Vašingtone dirbusius ambasadorius. Man Lozoraitis įdomesnis kaip žmogus, negu kaip valstybės pasiuntinys, nes jis gal buvo labiau Lietuvos idėjos, negu pačios Lietuvos ambasadorius. Jam svarbiausia buvo ne šios dienos realybė, bet senosios Lietuvos Respublikos idėja. Tai, žinoma, apunkino jo kovą prezidento rinkimų kampanijoje, bet, kita vertus, jo idėjos turėjo tvirtą pagrindą ir jis visada sakė man, kad tos idėjos laimės“.

Biografijai duomenis Goble renka iš Stasio Lozoraitį pažinusių žmonių, pirmiausia Danielos Lozoraitienės, ir jam talkina JAV Lietuvių Bendruomenės atstovė Vašingtone Asta Banionytė. Jis palaiko ryšius ir su dabartiniu Lietuvos ambasadorium JAV Alfonsu Eidintu. „Be to“, kalbėjo Goble, „daugelis turbūt nėra girdėję apie tai, kad Lozoraitis nuo pat 1947 metų beveik kasdien rašė dienoraštį, kuriame užfiksuoti jo darbai, įvykiai ir jo požiūris į juos. Jis taip pat yra pasakęs šimtus kalbų, davęs šimtus pasikalbėjimų per radiją ir televiziją. Visa tai bus panaudota knygoje. Tikiuosi, kad Lozoraičio biografija nebus tik istorijos užrašai ar kasdieninio gyvenimo aprašymas, bet atspindės ir jo idėjas, nors su jo gyvenimu būtina susipažinti, kad būtų galima tas idėjas suprasti“.

Goble pasakojo, kad prof. Vytautas Landsbergis ypač gerai pažinojo Lozoraitį. „Pirmą kartą, 1990 metų kovą, prieš skelbiant Lietuvos nepriklausomybę, Landsbergis ilgai telefonu kalbėjosi su Lozoraičiu. Vėliau sužinojau, kad tik pasidėjus rageli, Landsbergis pasakė: Pirmyn! Lozoraitis įtakoją daug valstybinių reikšmės sprendimų. Tai ne kiek nesužina paties Landsbergio nuopelnų, bet vis dėlto reikia pažymėti, kad nedaug ambasadorių turėjo tokios įtakos savo valstybei“.

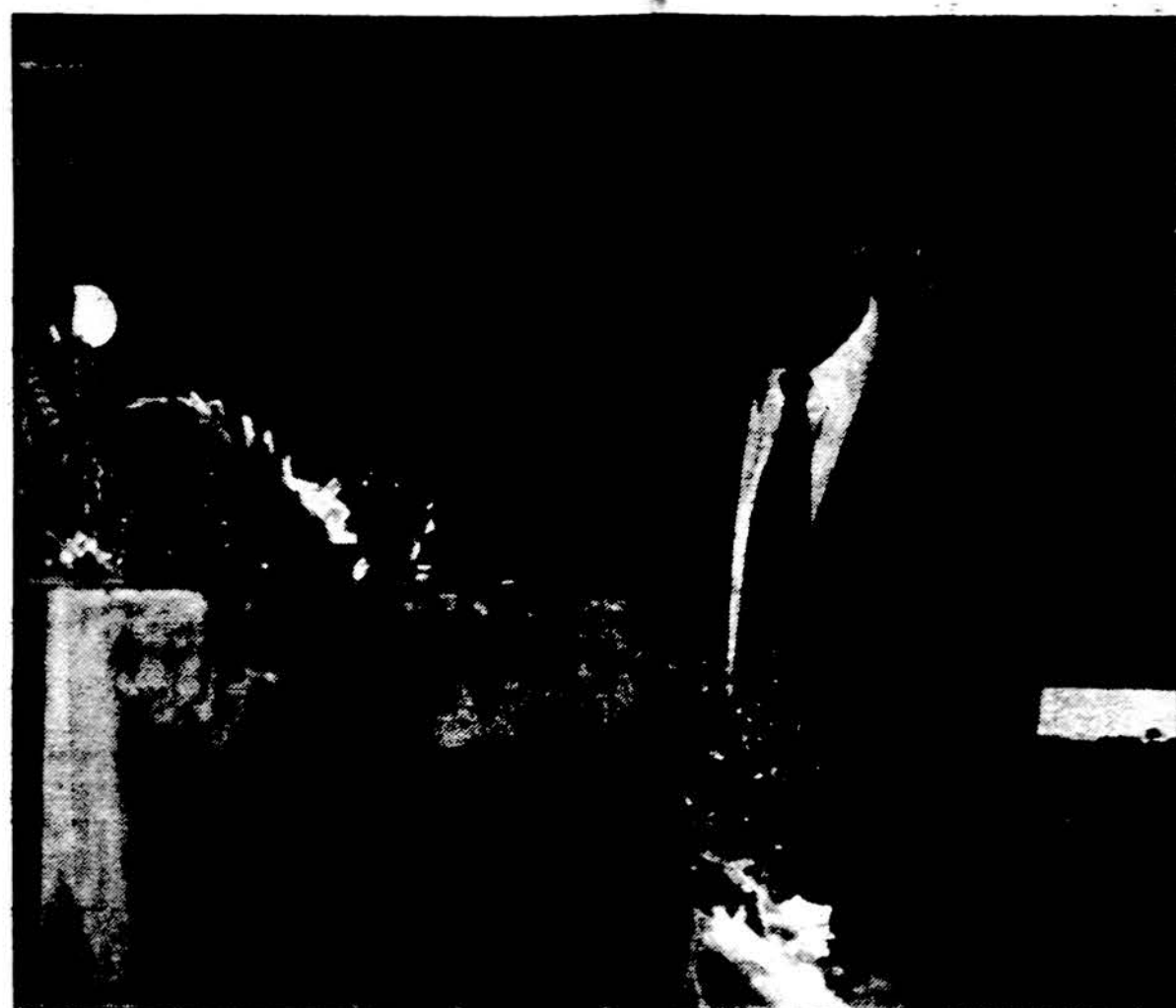
„Jei pažvelgsime atgal ir pasiklausysime jo kalbas, duotus pasikalbėjimus, dienoraštį, ištikinsime, kad jis rūpinosi ne tik

Lietuva, bet ir apskritai laisvės idealais. Daugumas Lozoraičio darbų yra užsienyje, todėl Lietuvos žmonės turi daugiau sužinoti apie šį žmogų, nes jie tik trumpai matė jį prezidento rinkimų kampanijoje. „Mano knyga turėtų pasirodyti 1995 metų pabaigoje arba 1996 pradžioje. Ji bus išleista ne tik anglų, bet ir lietuvių kalba. Man atrodo, kad Lozoraičio biografiją ir turi rašyti ne lietuvis, nes kitaip ši knyga taptų šalies politinio spektro dalimi — būtinai ji kam nors nepatiktų ar pasirodytų neobjektyvi. Paklaustas, koks, jo nuomone, Lozoraitis būtų buvęs prezidentas, Goble taip pasakė: „Tiek Lozoraitis, tiek dabartinis prezidentas Algirdas Brazauskas — labai skirtingi žmonės, ir jų politika taip pat būtų labai skirtinga. Tačiau galbūt kai ką jie būtų darę vienodai, nes kartais sprendimus nulemia šalies geografija ir politinė padėtis. „Svarbiausia, ką Lozoraitis būtų daręs kitaip — tai santykiai su Išeivija. Jis praleido ten daug metų ir būtų daręs viską, kad Lietuva susivienytų su tautiečiais užsienyje. Tai būtų šaliai politiškai labai naudinga, nes vis dėlto 800,000 lietuvių užsienyje daug reiškia. „Lozoraitis apskritai būtų labiau orientavęsis į Vakarus, būtų mažiau bijojęs išeiti Rytus. Kita vertus, jam būtų reikėję smarkiai keisti savo požiūrį į Lietuvą, nes patys jos žmonės per sovietinės okupacijos laikus taip pat smarkiai pasikeitė, jų pažeistoms sieloms reikės ilgo gydymo“, sakė Paul Goble.

Paklaustas, ar nemano, kad rinkimų kampanija pagreitino Stasio Lozoraičio mirtį, Goble pritarė tokiai nuomonei, paaiškindamas: „Žinau, kad daug žmonių, taip pat ir jo našlė Daniela mano, jog jis išeikvojo paskutines savo jėgas toje kampanijoje. Iš tiesų, jis nebuvo jaunuolis. Tačiau, kad ir kaip ten būtų, jam nebuvo kito kelio, jis jautė, kad turėjo tai padaryti. Taip, jo mirtis — tai tragedija, bet aš giliai tikiu, kad jo idėjos ateityje taps dar reikšmingesnės, negu jam gyvam esant. „Lozoraičiui mirus, kilo šioks toks nepasitenkinimas, kodėl jo laidotuvės buvo ne iškilmingos, o privačios. Jeigu jis būtų miręs Romoje arba Vilniuje, tada, žinoma, būtų surengtos valstybinio lygio laidotuvės pagal visus protokolo reikalavimus. Bet kadangi jis mirė Vašingtone, laidotuvės buvo privačios. Galbūt kada nors jo palaikai bus perkelti į Lietuvą, bet tai nėra taip svarbu — juk jis buvo Amerikos, Italijos, Lietuvos, viso pasaulio žmogus“, baigė pasikalbėjimą Paul Goble.

Vatikanas apdovanojimas Kaziui Lozoraičiui

Vilnius, spalio 24 d. (Elta) — Popiežius Jonas Paulius II suteikė Lietuvos ambasadoriui prie šv. Sosto Kaziui Lozoraičiui aukštą Vatikano valstybės apdovanojimą — Pijaus IX ordino Didįjį Kryžį. Ordino insignijos buvo perduotos Kaziui Lozoraičiui prieš kelias dienas Vatikano valstybės sekretariate. Ambasadoriui

Apie 1 val. trečiadienio rytą atvykęs į Kairą, JAV prezidentas Bill Clinton aplankė su Izraeliu 1982 m. taiką pasirašiusio Egipto prezidento Anwar Sadat kapą. Čia prezidentas pradėjo penkias dienas truksiančią kelionę, kurios metu aplankys penkis Vidurinių Rytų kraštus, siekdamas paskatinti taikos procesą. Jis yra lydimas ne tik saugumo, bet ir JAV kariuomenės personalo, ypač kai trečiadienį dienos metu netoli pietinio Izraelio ir Jordano pasienio paliudys šių šalių taikos sutartį, o musulmonų teroristai Hamas žadėjo vykdyti teroro veiksmus.

Vilnius grąžino pastatus religinėms bendruomenėms

Vilnius, spalio 13 d. (Elta) — Įvairioms religinėms bendruomenėms Vilniuje yra grąžintas 41 pastatas, painformavo Nijolė Šiliniene, Vilniaus miesto savivaldybės nuosavybės teisių atstatymo tarnybos vyriausioji teisininkė. Vilniaus miesto religinėms bendruomenėms grąžinamų pastatų sąrašą šiuo metu yra įregistruoti dar 169 iki 1940 metų joms priklausę pastatai. „Dabar nereikia teikti medžiagos vyriausybinei pastatų grąžinimo religinėms bendruomenėms komisijai. Tada greičiau parengsime ir galutinį potvarkį“, sakė Šiliniene. Ji taip pat pažymėjo, kad pastatų, kurie yra apgyvendinti, miesto valdyba negali grąžinti, nes neturi kur išskelbti gyventojų.

Antai evangelikų liuteronų bendruomenei grąžinus priklausiusius pastatus Vokiečių gatvėje, būta daug nesupratimų: gyventojai kreipėsi į teisimą, reikalaudami nemokamai pagerinti buitines sąlygas, ir laukia sprendimo.

Artimiausiu metu Vilniaus tarybos sesijoje bus svarstomas projektas dėl žydų bendruomenei priklausiusių pastatų Gaono g. 6 ir Gėlių g. 6. Jų grąžinimui vyriausybė jau pritarė. „Kadangi šie pastatai nėra apgyvendinti, tai miesto taryba juos galės grąžinti bendruomenei be jokių kliūčių“, mano Nijolė Šiliniene.

Miesto valdyba yra parengusi tarybos sprendimo projektą grąžinti pravoslavų Šventosios Dvasios vienuolynui priklausiusius pastatus ir artimiausiu metu teiks medžiagą svarstyti tarybos sesijoje. Juose šiuo metu yra įsikūrusios valstybinės įmonės, įrengtos kūrybinės dirbtuvės. Miesto valdyba jiems įkurdinti ieškos kitų patalpų. O

iteiktame Vatikano valstybės sekretoriaus kardinolo Angelo Sodano laiške be kita ko, rašoma: „Šiuo apdovanojimu šv. Tėvas ne tik pagerbia kraštą, kuriam jau daugiau negu dvejuis metais Jūs atstovaujate prie šv. Sosto, bet taip pat trokšta paliudyti savo palankumą Jūsų asmeniui“.

namą Kenos g. 6, kuriame yra 15 gyventojų būtų pravoslavų cerkvė dovanojama miestui. Kiek vėliau bus pateikti svarstyti projektai ir dėl Katalikų Arkivyskupijos kurijai priklausiusių pastatų Bazilijonų g. 12, Bazilijonų g. 14/21, Vokiečių g. 16 ir 14. Arkivyskupijos kurija prašo grąžinti tik

Greit bus paskirtas naujas konsulas New Yorke

Vilnius, spalio 15 d. (LR) — Artimiausiu metu bus pasirašyti dokumentai, kuriais nauju generaliniu Lietuvos konsulu New Yorke bus paskirtas Petras Anusas, iki spalio 10 d. vadovavęs Vilniaus universiteto Anglų kalbos katedrai, rašo Ramunė Sakalauskaitė „Lietuvos ryte“.

Petras Anusas „Lietuvos rytui“ patvirtino, kad dėl naujo darbo pasitraukė iš Anglų kalbos katedros, kurioje dirbo dvidešimt metų. Būsimą konsulo nuomonę, be jo katedra nesugrįš, o baigęs diplomatinį darbą, vėl ketina grįžti į universitetą.

Naujasis konsulas New Yorke pasakojo, kad jau praėjo Užsienio reikalų ministerijos atestacijos komisija, ir antrąją lapkričio pusę ketina išvykti į JAV. Kartu vyks ir žmona Lilija, taip pat anglistė, dirbusi Vilniaus technikos universitete. 22-metė duklė Aistė, kuri Vilniaus universitete studijuoja skandinavų kalbas, liks Lietuvoje. Petras Anusas gimė 1946 m. Klaipėdoje. Vilniaus universitete studijavo anglų kalbą. Baigęs liko dirbti universiteto Anglų kalbos katedroje. Įkūrus Lietuvos - JAV asociaciją, buvo paskirtas ir iki šiol yra organizacijos viceprezidentas.

Į klausimą, ar naujasis diplomatas galvoja keisti komandą, buvo atsakyta, kad apie tai galvoti dar anksti. Be to, jo supratimu, tai yra Užsienio reikalų ministerijos prerogatyva. Paprašytas patvirtinti ar pa-

tas šių namų patalpas, kurios yra neapgyvendintos ir neprivatizuotos. Beje, didžiausią plotą šiuose Bazilijonų gatvės pastatuose yra užėmęs Vilniaus valstybinis farmacijos fabrikas. „Tačiau tarnyba tikisi lengviau galesianti atlikti jai patikėtą darbą, tik Seime priėmus poįstatyminius aktus, kuriuose būtų patvirtinta pastatų grąžinimo religinėms bendruomenėms tvarka ir sąlygos“, sakė Šiliniene.

neigti kalbas, esą paskyrimui turėjo įtakos tai, jog buvęs Vilniaus universiteto katedros vedėjas anglų kalbos mokė dabartinį prezidentą Algirdą Brazauską bei užsienio reikalų ministrą Povilą Gyli, Anusas atsakė, kad šiuos abu žmones pažįsta gana seniai. Seniai bendrauja su Povilu Gyliu ir, reikalui esant, jam padeda. Tuometiniai opozicijos vadai A. Brazauskui padėjo verstis ir analizuoti tekstus, parvežtus iš Europos Tarybos Strasbūre, kur pastarasis lankėsi būdamas Aukščiausiosios Tarybos deputatas.

Petras Anusas taps antruoju Lietuvos generaliniu konsulu New Yorke po nepriklausomybės atkūrimo. Leonas Antanas Kučinskas buvo atšauktas spalio 1 dieną. Naujasis konsulado vadovas sako, jog norėtų susitikti su buvusiu konsulu, jam grįžus iš Amerikos.

Vienerius metus, kol partija atsiskyrė nuo Maskvos, Anusas buvo Lietuvos Komunistų Partijos narys.

Šiuo metu generalinio konsulo New Yorke pareigas eina Arnoldas Miliukas.

— Lietuvos vyriausybė nutarė padidinti elektros energijos tarifus — gyventojai nuo lapkričio 1 d. už kilovatvalandę turės mokėti 16 centų. Vartotojai, kurie naudojami elektrinėmis viryklėmis stacionariuose butuose, mokės 12 centų. Nutarta griežčiau reguliuoti specialios paskirties elektros energijos įmonėse atlyginimus.

JAV pareigūnė ginklų kontrolėi lankosi Lietuvoje

Vilnius, spalio 26 d. (Elta) — Trečiadienį JAV valstybės sekretoriaus pavaduotojos ginklų kontrolės ir tarptautinio saugumo klausimais Lynn E. Davis vadovaujama delegacija susitiko su Lietuvos užsienio politikos bei tarptautinio saugumo kryptis planuojančių institucijų atstovais.

Susitikimo metu delegacijos aptarė JAV politiką Baltijos valstybių atžvilgiu po Rusijos kariuomenės išvedimo, galimą Amerikos pagalbą besikuriančiam jungtiniam Lietuvos, Latvijos bei Estijos taikos palaikymo batalionui. Lietuvos pareigūnai JAV valstybės sekretoriaus pavaduotojai taip pat papasakojo apie radioaktyvių medžiagų, narkotikų, ginklų kontrabandą mūsų šalyje.

Po susitikimo surengtoje spaudos konferencijoje Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos sekretorius Albinas Januška informavo, kad antradienio vaka-

rą Lietuvos Užsienio reikalų ministerija gavo pareiškimą, kuriame atspindėta Rusijos reakcija į naujai priimtas užsienio valstybių karinio tranzito per mūsų šalį taisyklės. Akivaizdu, kad Rusija joms nepritaria, teigė A. Januška. Pasak jo, tokia pozicija skiriasi nuo ankstesnės Rusijos politikos Lietuvos atžvilgiu. Šis Rusijos pareiškimas bus apsvaistytas su Lietuvos Respublikos prezidento Algirdo Brazausko, sakė Užsienio reikalų ministerijos sekretorius.

L. Davis išreiškė viltį, kad Lietuva ir Rusija sugebės tarpusavyje išspręsti karinio tranzito klausimą. „Manau, kad bet koks sprendimas nesutrukdys Lietuvai tapti pilnateise Europos politinių ir karinių organizacijų nare“, teigė ji. Tačiau klausimą reiktų spręsti taip, kad jis nepakenktų mūsų šalies suverenitetui, pažymėjo L. Davis.

Landsbergis priešinas Lietuvos „konsultavimuisi“ Maskvoje

Vilnius, spalio 12 d. (LA) — Seimo opozicijos vadovas Vytautas Landsbergis spalio 10 d. paskelbė pareiškimą „Dėl Lietuvos užsienio politikos priėmimo prie Rusijos“, kuris buvo atspausdintas „Lietuvos aido“. Jame Landsbergis rašo:

„1994 m. rugsėjo 16 d. Lietuvos užsienio reikalų ministerija parafavo protokolą dėl konsultacijų su Rusijos užsienio reikalų ministerija. Šiuo susitarimu, jeigu jis bus ir pasirašytas, Lietuva išsipareigoja konsultuotis dvišalių santykių klausimais, susijusiais „su Europos saugumo ir integracijos problematika“, taip pat klausimais, pateikiamais svarstyti Jungtinių Tautų Generalinei Asamblėjai.

„Abiejotina, ar (Rusijos užsienio reikalų ministras Andrej) Kozjrev prašys (Lietuvos užsienio reikalų ministro Povilo) Gylis konsultacijų, nebent atvirktai — Maskva patarinės, kaip baluoti Jungtinėse Tautose. Svarbiausia Maskvai jau nuo 1992-1993 m. yra pasiekti, kad Šiaurės Atlanto saugumo ir stabilumo zona neprasiplyštų į Vidurinę Europą ir Baltijos regioną.

Bažnyčia ir Valstybė tarsis dėl bendradarbiavimo

Vilnius, spalio 21 d. (Elta) — Penktadienį ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius susitiko su apaštalinio nunciato arkivyskupu Justo Mullor Garcia, kuris sugrįžo iš pasitarimo Romoje. Pokalbio metu buvo aptartos bažnyčios problemos Lietuvoje.

Anot Šventojo Sosto atstovo, tarp Bažnyčios ir valstybės esama kai kurių nuomonių skirtumų, tačiau juos tikimasi išspręsti. Arkivyskupas mano, kad galima būtų bendradarbiauti mokyklų, patalpos įstaigų ir kariuomenės dvisingumo bei nekilnojamojo turto grąžinimo srityje.

Šių klausimų sprendimui susitarta sudaryti tris darbo grupes. Joms vadovaus vyriausybės bei Šventojo Sosto paskirti atstovai. Darbinius susitarimus planuojama pasirašyti lapkričio pradžioje.

ypač — be Rusijos vyriausybės sutikimo.

„Lietuvos vyriausybės išipareigojimas „konsultuotis“ Maskvoje, kad taip neatsitiktų, tai dar vienas žingsnis į satelito statusą ir šalies interesų laidojimą, apakuriant pridengtas šiuo dienu politinė įtampa ir manevrais dėl karinio tranzito sutarties“, baigia Landsbergis New Yorke paskelbtą pareiškimą.

LDDP tarėsi dėl užsienio grėsmių Lietuvai

Vilnius, spalio 26 d. (Elta) — Trečiadienį Seimo LDDP frakcija surengė spaudos konferenciją. Pažymėta, kad Lietuvos užsienio politikos koncepcijoje akcentuojamos įvairios galimos grėsmės Lietuvos valstybei. Iš tokių paminėtos užsienio politinių organizacijų pretenzijos į Lietuvos vientisumą, didelė karinės jėgos koncentracija prie Lietuvos sienos Baltarusijoje ir Karaliaučiaus srityje, nusikaltamo pasaulio įtaka.

LDDP frakcijos nariai pritaria koncepcijos teiginiais, kad pagrindinis Lietuvos saugumo garantas yra spartus įsijungimas į Europos struktūras, integracija į NATO, ekonominė nepriklausomybė nuo vienos ar kelių užsienio valstybių.

Spaudos konferencijoje daug dėmesio skirta Lietuvos santykiams su Rusija. Pažymėta, kad „normalūs ir draugiški santykiai su šia šalimi yra vienas Lietuvos užsienio politikos prioritetų“, tačiau Lietuva neturi ir negali turėti jokių išsankstinių išipareigojimų Rusijai.

KALENDORIUS

Spalio 27 d.: Frumentas, Sabina, Ramojus, Ilutė, Gedai. 1430 m. mirė Didysis Lietuvos kunigaikštis Vytautas. 1883 m. gimė poetas, rašytojas kan. Mykolas Vaitkus.

Spalio 28 d.: Šv. Simonas ir Judas Tadas, apaštalai; Gaudimas, Vikis. 1793 m. gimė istorikas Simanas Daukantas. 1939 m. Lietuvos kariuomenė įžengė į Vilnių.

LIETUVOS VYČIŲ VEIKLA

LIETUVOS VYČIŲ CHORO
NAUJA VALDYBA

Po sėkmingo choro koncerto Omahoje, Lietuvos Vyčių choro valdyba spalio 13 d. susaukė posėdį seselių kazimieriečių vienuolyno patalpose. Posėdžiui pirmininkavo valdybos pirm. Sabina Henson. Posėdyje buvo nutarta choro pagamintas vaizdajuostes paduoti platiniui Balzeko Lietuvių kultūros muziejui. Buvo aptartas choro naujos valdybos rinkimas. Apol. P. Bagdonui, su kitų vald. narių pagalba, pavesta numatyti kandidatus.

Posėdžiui pasibaigus ir visiems choristams susirinkus, buvo asmeniškai kreiptasi, kviečiant sutikti būti renkama į valdybą. Pirm. Sabina Henson pasiūlė A. P. Bagdonui praversti valdybos rinkimus. Jis kreipėsi į susirinkusius ir siūlė kandidatus atskiroms pareigoms valdyboje. Pirmininkės pareigoms pasiūlyta Sabina Henson, I vicepirmininku – Albertas Matulis, II vicepirm. – Robertas Martin, sekretore – Anna Mary Kassel, išdėstininku – Juozas Juška, patikėtinėmis – Elzbieta Žibaitė ir Marija Kinčius, knyginkėmis – seselės Angela ir Tarcisija, tvarkdėmis – seselė Teresė Papšytė ir Virginija Buženienė, korespondentais – anglų spaudai Irene Macke, o lietuvių spaudai sutiko būti Ap. Bagdonas. Choro vadovu pakvietė ir toliau pasilikti ilgametį dirigentą muz. Faustą Strolia, visiems entuziastiškai pritariant. Visi pasiūlytieji kandidatai buvo vienbalsiai išrinkti.

Artimiausias choro pasirodymas – kalėdinių giesmių koncertas Šv. Kryžiaus ligoninės pacientams prieš Kalėdų šventes. Choras jau pradėjo ruošti keletą naujų giesmių.

LIETUVOS VYČIŲ
112 KUOPOS VEIKLA

Lietuvos Vyčių 112 kuopos naujoji valdyba savo mėnesinį susirinkimą Šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje pradėjo š.m. spalio 18 d. 7:30 v.v. Dvasios vadui kan. V. Zakarauskui sukalbėjus malda, kuopos pirm. Rita Zakarka pranešė, kad, atlikus numatytą darbą, bus užkandžiai ir rodamos vaizdajuostės iš š.m. Dainų šventės Lietuvoje. Kan. V. Zakarauskas priminė, kad spalio mėn. yra skiriamas Šv. M. Marijos garbei, kvietė visus kalbėti rožini, dalyvaujant specialiose rožinio pamaldose. Rožinio malda galima sulaukti daug Šv. M. Marijos malonių.

Sekė valdybos narių pranešimai. Pirmosios pranešimus atliko vicepirmininkės Elenor Kaspūtis ir Marija Deksnis, o po jų ir kiti pareigūnai. Pirmininkė pranešė, kad lėšų tekimui 1995 m. balandžio 30 d. Šv. M. Marijos Gimimo parapijos salėje planuojamas „Žaidimų vakaras“. Vakaro ruošimui vadovauti sutiko Ann Marie Juraitis ir Vera Paukštis. Buvo pranešta, kad nustatytas naujas nario mokestis: pavieniams asmenims – 15 dol. (buvo 10 dol.), o porai – vyriui ir žmonai – 22 dol. metams.

Išsėmus dienotvarkę, pirmininkė pakvietė visus vaisyntis, o pasistiprinus su malonumu buvo žiūrimos Leono Narbučio rodomos vaizdajuostės iš Dainų šventės Lietuvoje. Jis trumpai pasiskundė šventę, o mums buvo malonu išgirsti tūkstan-

čių choristų giedamas giesmes, dainuojamas dainas. Choristų tarpe aptažinome ir keletą čika-giškių.

Susirinkimas tęsėsi kelias valandas, bet buvo įvairūs ir nenuobodūs.

Apol. P. Bagdonas

LIETUVOS VYČIŲ
147 KUOPOS ŽINIOSPalaidojom
Aleksandrą Kraujalį

Aleksandras Kraujalis, buvęs 147 kuopos St. Petersburge pirmininkas, mirė š.m. rugpjūčio 27 d. Gimęs ir augejęs JAV-se, buvo susipratęs lietuvių, geras katalikas. Jis pageidavo, kad jam mirus rožinis ir atsisveikinimas laidotuvių koplyčioje būtų pravestas lietuvių kalba. Jis buvo 4-to laipsnio vytytis. Kuopos veikloje dalyvavo nuo jos įsisteigimo 1978 m. Velionis priklausė ir Kolumbo vyčių 2105 kuopai, ir ketvirtio laipsnio The Color Corps. Paliko žmoną Violet, penkis sūnus ir dvi dukras. Prieš atsisveikinimą koplyčioje našlė lankytojams pristatė visą šeimą, tai buvo gražu ir neįprasta.

Lietuviškai atsisveikinimą pravedė kuopos pirm. Dolores Janaitienė. Rožinį sukalbėjo Šv. Kazimiero misijos vadovas kun. St. Ropolas, OFM. Atsisveikinimas baigtas giesme „Marija, Marija“.

Prie karsto garbės sargyboje budėjo Kolumbo vyčiai ir pagal savo ritualą atsisveikino su velioniu. Lietuvos Vyčių ir Kolumbo vyčių apeigos visiems dalyviams paliko gilų išpūdį. Sekančią dieną Švento Vardo bažnyčioje buvo aukojamos šv. Mišios, po kurių velionis buvo nulydėtas ir palaidotas Calvary kapinėse greta prieš metus žuvusio jo sūnaus kapo. Po laidotuvių šeima visus dalyvius pavaišino Šv. Vardo parapijos salėje.

Pagerbtas
kun. Jonas Gasiūnas

147 kuopos šventėje, š.m. rugsėjo 20 d. buvo pagerbtas tą dieną 90 metų sulaukęs šios kuopos dvasios vadas kun. Jonas Gasiūnas. Sukaktuvininkui buvo sugiedota „Ilgiausiu metų“ ir įteiktas vytytės E. Bacevienės iškeptas tortas, papuoštas degančia žvakute. Kun. Gasiūnui pareikšti geros sveikatos linkėjimai ir, užpūtas žvakutę, pasivažiavę tortu. Šventėje dalyvavo ir iš Lietuvos atvykęs sukaktuvininko brolio sūnus Jonas Gasiūnas, čia lankas dėdė ir teta.

Pasveikinti kuopos
nariai

147 kuopos nariai Genovaitė Bakienė ir Antanas Grabauskas rugpjūčio mėn. Čikagoje vykušiam Lietuvos Vyčių seime buvo pakelti į 4-ji L. vyčių laipsnį. Rugsėjo 18 d. Šv. Vardo bažnyčioje, dalyvaujant kuopos vėliavai, prieš Mišias jiems buvo įteikti medaliai. Dvasios vadas priėmė jų priesaiką-pasi-aukojimą. Jie buvo pasveikinti. Po Mišių vyko vaisės, prie kurių kuopos nariai prisidėjo maistu, vynu ir pinigais.

Ateinantis kuopos
susirinkimas

Ateinantis 147 Vyčių kuopos susirinkimas vyks š.m. lapkričio 29 d., 2 v.p.p., Florida Power patalpose, St. Pete Beach. Bus renkama nauja valdyba, svarstomi einamieji reikalai. Susirinkimui kviečiami ir laukiami visi kuopos nariai.

V.K.

NAUJA 112 KUOPOS
VALDYBA

Čikagoje veikianti Lietuvos Vyčių 112-ji kuopa š.m. rugsėjo 20 d. susirinkime išsirinko naują valdybą 1994-95 metams. Valdybą sudaro: pirmininkė Rita Zakarka, sekr. Gery Chaplin, I vicepirm. Al. Mockus, II vicepirm. Ellie Kaspūtis, III vicepirm. Maria Deksnis, finansų

sektoretė Terry Vaitkus, patikėtiniai – Lorraine Švelnis, ir Philomena Vilutis, koresp. sekretorė Karen Romanowsky, tvarkdariai – Peter Jasaitis, Ed. Deksnis, Jack Abramite ir Matt Vilutis, dvasios vadas kan. Vaclovas Zakarauskas. Kuopa veikia prie Šv. M. Marijos Gimimo parapijos ribose. Naujai valdybai linkime sėkmingos veiklos.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

AUKOKIME BALFUI

BALFo 76-tas skyrius Detroit, įsteigtas 1944 metų, spalio 24 dieną, šelpia vargan patekusius lietuvius. Per visus 50 metų kiekvieną spalio mėnesį BALFo atstovai renka aukas. Aukas galime įteikti BALFo atstovams, sekmadieniais budintiems Šv. Antano, Šv. Petro ir Dievo Apvaizdos lietuvių bažnyčiose.

ŠV. ANTANO PARAPIJOS
GEGUŽINĖ

Spalio 30 dieną, po 10:30 val. šv. Mišių, Šv. Antano parapijos patalpose vyks tradicinė gegužinė po stogu. Aukų rinkimo komitetas, vadovaujamas J. Kinčiaus ir Šv. Antano kavinės šeimininkės, lauks visų su lietuvišku maistu, kavute ir įvairiais gerimais. Ypač laukiami neseniai iš Lietuvos atvykusieji.

VISI KVIEČIAMI Į
RUDENS FESTIVALĮ

Lietuvos vyčių 79-ta kuopa, veikianti prie Dievo Apvaizdos parapijos, sekmadienį, lapkričio 13 dieną, rengia rudens festivalį, kurio metu bus progos pasivažiinti įvairiais valgiais, išgityti įvairių kepsnių ir smagių praleisti sekmadienio popietę Dievo Apvaizdos Kultūros centre. Rudens festivalis prasidės po lietuviškų 10:30 val. r. šv. Mišių.

VESTUVĖS DIEVO
APVAIZDOS PARAPIJOJE

Šeštadienį, spalio 22 dieną, kun. Viktoras Kriščiūnėvičius ir kun. John Budde suteikė moterystės sakramentą Kristinai Seaman, dukrai Nijolės ir Kenneth Seaman, ir Algiiui Rudziui, sūnui Genutės ir Algio Rudzių. Jaunuosius prie altoriaus palydėjo vyriausia pamergė (jaunosios sesutė), Pamergių pulką sudarė jaunojo sesutė Dalia Harp, Gina Radzevičiūtė, Gailė Radzevičiūtė, Vilija Idzelytė ir Gina Yankupolės. Pabroliai buvo jaunojo broliai Romas Rudis ir Darius Rudis, Michael Scott, Tomas Valodka ir Robert Rates. Vargonais grojo Vidas Neverauskas. Mišių metu giedojo Regina Puškorienė, Kristina Zubrickienė ir Asta Jurgutytė. Vestuvinė puota vyko Dievo Apvaizdos Kultūros centre. Jaunieji buvo aktyvūs jaunimo organizacijų, o ypač „Audinio“ tautinio šokių šokėjų grupės nariai. Pokyliui vadovavo piršlys Paulius Jurgutis. Jaunujų pulkas kartu su „Audinio“ šokė-

jais pašoko tradicinius vestuvinius šokius.

Jaunieji taip pat pagerbė savo močiutę Genę Norienę, tą dieną minėjusią savo gimtadienį. Jai buvo sugiedota „Ilgiausiu metų“. Deja, sveikata neleido vestuvėse dalyvauti seneliui Antanui Norui (Narusevičiui). Svėčius linksmo iš Čikagos atvykęs lietuvių orkestras. Dalyviai ilgai linksminosi lietuviškose vestuvėse. Linkime jauniems toliau tęsti savo tėvėlių ir senelių tradicijas, iškviptas lietuviškos dvasios idealais.

Im

ABARIAUS PRANEŠIMAS
RADIJO BANGOMIS

Lietuvos Šaulių s-gos išėivijoje vadas Mykolas Abarius š.m. rugsėjo 22 d. nuolatiniame apsigyvenimui Lietuvoje lydejo Edvardą Milkų, buvusį Stasio Butkaus šaulių kuopos Detroit valdybos narių. Edvardas Milkus apsigyveno Kaune pas savo brolių Aleksandrą ir brolienę Reginą Milkus.

Mykolas Abarius turėjo progos dalyvauti įvairiose šaulių iškilnėse. Taip pat buvo susitikęs su Lietuvos Respublikos premjeru A. Šleževičium ir valstybės prezidentu Algirdu Brazausku. Dalyvavo ir Šaulių sąjungos 75 metų sukakties šventėje. Kelionės išpūdziais ir mintimis M. Abarius su Detroito lietuviams pasidalino per

Regina Juškaitė

Lietuvos Vyčių 112 kuopos Čikagoje naujoji 1994-95 metų valdyba.

„Amerikos balso“ radijo valandėlę š.m. spalio 23 d.

BALFO 76 SKYRIAUS
VEIKLOS APŽVALGA

BALFo 76 skyrius Detroit š.m. spalio 24 d. pažymi savo veiklos 50 metų sukaktį. Šis BALFo skyrius buvo įsteigtas 1944 m. spalio 24 d. Detroito Lietuvių Draugijų centro susirinkime, BALFo direktorės Elzbieta Paurazienės ir Juozo Smailio pastangomis. Valdybą buvo išrinkti: Elzbieta Paurazienė – pirmininkė ir Juozas Smailis vicepirmininku. Tą pat metų lapkričio 3 d. valdyba buvo papildyta dar 6 asmenimis.

Veiklos pradžioje į šį BALFo skyrių įsijungė 78 asmenys ir 10 organizacijų. Vėliau narių skaičius siekė net 500 asmenų. Už 1993 metų nario mokestį sumokėjo 364 asmenys ir 6 organizacijos.

Skyriaus valdybos pirmininkais yra buvę: Elzbieta Paurazienė, Jonas Duncija, Česlovas Cironka, Marija Case-Kasevičienė, Petras Pajogius, Kostas Jurgutis, Leopoldas Heningas, Kazys Ražauskas, Antanas Musteikis, Rožė Ražauskienė, Bernardas Brizgys ir Alfonsas Juška. Nuo 1991 metų skyriui sėkmingai vadovauja Šv. Antano parapijos klebonas kun. Antanas Babonas.

Per 50 metų BALFo 76 skyrius surinko 213,741 dol. aukų. Daugelis lietuvių karų pabėgėlių Amerikon atvyko BALFo kvietimais, kurie garantavo aprūpinimą butais ir darbais. Šia proga su pagarba prisimenama BALFo direktorė ir 76 skyriaus pirmininkė a.a. Elzbieta Paurazienė, pasižventusi dirbusi BALFui. Pagarba ir sekretoriui bei išdėstininkui Vladimirui Staškui, o taip pat aukų bei nario mokestio rinkėjui Česui Šadeikai. Pagarba visai BALFo 76 skyriaus valdybai ir talkininkams.

Hamiltono Vysk. M. Valandžiaus mokytoja Irena Čerškuvienė Velykų šventei grimoja mokinius. Iš k. – Stefanija Erikson, Jonas Raudys ir Emilija Enskaitytė.

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesitūnčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
JAV.	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV.	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant į Lietuvą –			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

LONDON, CANADA

K. LONDONAS TARP
PIRMAEILIŲ

1994 m. spalio 2 d., (sekmadienį) čia įvyko labai sėkminga demonstracija prieš abortus, žinoma kaip Lifeline. Kai kuriuose net didesniuose miestuose joje dalyvavo tik kelios dešimtys asmenų, o Londone net... daugiau trijų tūkstančių! Proporcijai gyventojų skaičiui, Londono demonstracija buvo viena sėkmingiausių, o Londonas toje srityje iširikiavo tarp

pirmaeilų Kanados kvieštų.

Tai yra rezultatas gerų vadų – organizatorių. Londono vyskupas John M. Sherlock, D.D., išvystė dideles pastangas, kad būtų sustabdytas negimusių kūdikių žudymas.

Beveik kiekvieno atveju pastebiu tą patį: kur yra geri vadai – ten veikla klesti, yra daug pasiekimų.

Siluvos Marijos parapijos klebonas kun. Kazimieras Kaknevičius kiekviena proga savo pamoksluose irgi pasisako prieš abortus.

D.E.

LINAS A. SIDRYS, M.D.
Ophthalmologist/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl su Northwestern-unto diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už priemamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. **Susitarimui** (kalbėti angliskai) tel. 708-422-8260

Kab. 312-735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBE – NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBE – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v.p.p. 7 v.v. antrd. 12:30-3 v.p.p. tretd. uždarė, ketvd. 13 v.p.p. penkt. ir šešt. 9 v.r. 12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR ISSIPLIETUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINE CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v.v.
išskyrus tretd. Sešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLES IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakaris ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBE – VIDAUŠ LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v.p.p. - 7 v.v., antr. 9 v.r. - 12, ketvd. 12-4 v.p.p., penkd. 12-6 v.v.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą
Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDIJOS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Kett. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLES IR PROSTATOS CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Sešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydymas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

SUSIMĄSTYMAI BUVUSIUOSE KGB RŪMUOSE VILNIUJE (3)

POVILAS VAIČEKAUSKAS

(Pabaiga)

Kameras jungiančiame koridoriuje eksponuojama 19 nuotraukų iš stribų veiklos, tai jie buvo genocido organizatoriai ir vykdytojai. Anykščių, Vilkijos, Rietavo sribai. KGB agentai apžiūrėję užimtą partizanų stovyklą. Marijampolės, Ukmergės, Sasnavos sribų apdovanojimas ordinais ir medaliais LTSR aukščiausiojo tarybos 1984 m. birželio 22 d. Įdomios partizanų 22 nuotraukos iš Vytauto apygardos, Dainavos, Didžiosios Kovos, Žemaitijos apygardų. Stende parodyta Šimonių girios 30 žygiuojančių partizanų kovos rikiuotė.

Demonstruojama 23 nuotraukos – genocido aukos. Matyti sušaudyti, nukankinti, apdeginti partizanų lavonai. Štai stovi nusifotografavę KGB provokatoriai prie „Viesulo“, „Drausnio“. Nežinomi partizanai, jų nuotraukos. Šiugždinis Jonas – Tauro apygarda, Ruseckas Kazys – „Doleris“, Tauro apygarda. Nusifotografavęs Jūros Vakarų srities štabas: Aleksas Valeras, štabo viršininkas, Gendrolytė Elena, štabo propagandos skyriaus viršininkė, Bakšys Antanas, „Klajūnas“, Jūros srities vadas ir kt. nuotraukos.

Koridoriaus viduryje įrengtas Postas Nr. 2, atskirtas plėniniais virvais, įrengtas telefonas. Štai baisioji kankinimų kamera, visa išmūšta minkšta medžiaga, kad nebūtų girdėti kankinamųjų žmonių riksmo. Dar aiškiai matosi pajudavusios kraujo dėmės, kulkų padarytos skylės auðkle. Čia demonstruojami kankinimo marškiniai su ilgiausiomis rankovėmis, numegzti iš stiprių pilkos spalvos siūlų. Dabar čia nebegirdėti širdį veriančio riksmo. Tyla. Kameroje pastatyta kėdė-taburetė, užklota linine staltiese, pastatytas kryželis, vaza su gėlėmis, Nekalčiausios šv. Mergelės Marijos paveikslėlis, Marijai pasi-aukojimas: „Šv. Motina, aš pažadu atgaila rinkti Tavąsias auðaras“. Prie minkšto auðkalo kameros izoliacijos pritvirtintas šv. Agotėlės duonos mazgelis, kurį 1949 m. Panevėžio kalėjime kapitonas Čapliko žmona dovanojo Salomėjai Jankevičiūtei (dabartinė pavarde Šikūnienė), duonelė apkeliavo lagerius, tremtį ir grįžo į šį kančios

kalėjimą 1994 m. kovo 14 d. Šešė keturi parašai.

Kaip buvo žudomi kaliniai? Po visų mušimų, kankinimų ir tardymų, o taip pat kitų įvairių provokacijų suimtajam būdavo sakoma, jog dabar jau viskas pasibaigė, reikia eiti tik pas prokurorą atlikti paskutinius formalumus. Kalinys būdavo vedamas pro virtuvę, koridoriu mi pro kitas patalpas, toliau nedideli laiptukai lygtai žemyn siauru praėjimu ir tuomet, aukai žengiant žemyn, už nugaros vienu šviu būdavo žudoma, be prokuroro ir be liudininkų. Žudodavo vienas ir tas pats budelis, galbūt ir šiandien tebegyvena kur nors pensionate, kaip nusipelnęs Vidasus reikalų ministerijos darbuotojas. Archyvai juk neištirti.

Kas liečia tardymo metodus ir strategiją, tai čia buvo atskira ir speciali tema ir sritis, kuri bus labiau ištyrinėta iš kalinių ir tremtinių parašytų atsiminimų istorikų ir kitų mokslinių tyrinėtojų. Čia paliečiamas tik vienas tardymo metodas, žinomas daugeliui politinių kalinių ir buvusių partizanų. Tai savotiškas „triukas“, vaidinimo spektaklis, kur visur dalyvauja specialūs čekistai, persirengę partizanų uniformomis, geri „artistai“. Pavyzdžiui, suimtas ar suimtoji po mušimų, kankinimų nieko neišduoda, viską neigia. Tuomet toks žmogus vėžamas koku nors pretekstu į Kauną, ar į kitus rajoninės paskirties miestus. Pakeliui „užpuola“ partizanai.

KGB rūmų vestibulyje stovi budintis, buvęs Vorkutos 29-tos šachtos kalinys, gyvas liks liudininkas KGB žudynių 29-toje šachtoje, Jonas Narvičius iš Varenos rajono.

Šaudosi. Sprogsta granatos. Auka guli dengtame sunkvežimyje užrištomis akimis. Ją „išvaduoja partizanai“, vėl užrišę akis vedasi į savo stovyklą, bunkerius. Ten ateina „ryšininkės“, atneša maisto. „Partizanai“ lietuviškomis uniformomis gražiai dainuoja partizanų dainas, bunkeryje vėl klausinėjama, ieškoma garantijų, kad jis arba ji nieko neišdavė, prašoma viską pasakyti kaip buvo iš tikrųjų, nurodant pavardes, slapyvardžius ar vardus tikrųjų partizanų buvimo vieta. Vėl rašomi „protokoliai“. Miška apsupa kariuomenė. Vėl susišaudymai. Vėl auką veda užrištomis akimis, kažkas smogia per galvą, ir aukai viskas greitai paašėja, ji supranta, jog vokie „spektaklis“ tik tada, kuomet ant to paties tardytojo stalo atsiduria pas „partizanus“ rašytieji „protokoliai“, kur aukai atvirai viską išsipasakoją „savimi“. Daugelis tokių išprovokuotųjų aukų, per neapsižiūrėjimą tapę išdavikais, nusižudo. Kai kurios aukos, bandžiusios kameroje persipaityti rankų vėnas, būdavo pastebimos kamerose draugų, ir draugių, krauju papildusios dažnai pagydavo kalėjimo ligoninėse. Bet kaip sunku pagydyti sielos žaizdas, kai per neapdairumą suimėjami nauji žmonės, naujos aukos, nauji „spektakliai“, naujos provokacijos...

Vien tik nuo 1945 m. per tris metus čia nukankinta ir sušaudyta 1,000 žmonių, iš specialios patalpos, kur privažiudavo dengtas sunkvežimis, niekam iš pašalinių nematant, net ir kitiems sargams, lavonai būdavo išvežami į Tuskulėnus.

Tardymo kabinetu buvo apie 50. Tardytojų čekistų – apie 1,000. Iš jų – 430 rusų, 230 lietuvių, 150 žydų ir kt. tautybių.

Garsi provokatorių kamera Nr. 15, čia provokatoriai klasta išgaudavo paslaptis. Provokatoriai buvo specialūs agentai, dažnai apsimeitantis ir vaidinantys išeinančius į laisvę kalinius, galinčius nunešti laisvę, perspėjimus.

Šio pastato sienų storumas – 2 metrai. 1994 m. vasarą šiuose rūmuose buvo vykdomas remontas, daugiausiai dažymo ir valymo darbai. Kalėjimo kieme nuo 1958 m. buvo įrengtos penkios kalinių pasivaikščiavimo aikštelės, aptverti gardai, kurie iš viršaus buvo apdengti vielos tinklais. Uždaros ir viena nuo kitos gerai izoliuotos pasivaikščiavimo „celės“ nuolatos buvo stebimos iš viršaus vaizduojančių kalėjimo sargybinių.

Kiemo dalyje iš šiaurės rūmų pusės buvo įrengtas specialus pastatas su ryšių centru. Iš čia buvo slaptai klausomasi per aparatūrą, įrengtą beveik visuose Vilniaus viešbučiuose ir kituose KGB numatytuose klausytis namuose.

Rytinėje buvusiųjų KGB rūmų pusėje stovi niekuo ypatingai neišsiskiriantis daugiaaukštis gyvenamasis namas, tai sovietų buvęs kont. užvalgybos pastatas, neprieinamas pašaliniejiems įvytojams, pastatytas 1957-58 m., turėjęs ryšius visose buvusioje Sovietų sąjungoje per satelitus ir per ryšių centrą su įmantriomis antenomis.

Tvirtinama, jog buvusiuose KGB rūmuose saugoma 50,000 bylų. O nuteistųjų buvo apie 300,000. Iš to, kas aukščiausiai buvo parašyta ir paminėta, gal daugeliui pasidarys aiškiau, kodėl buvusieji KGB rūmai tapo tokiu dideliu ginčų objektu tarp buvusiųjų politinių kalinių, tremtinių ir partizanų su dabartine LDDP, Lietuvos vyriausybe, žūt būt siekiančia visomis valdžios galiomis kaip nors sumenkinti, sukompromituoti ir palaužti tuos senyvo amžiaus, jau ir taip iškankintus žmones. Lietuvos kovų ir kancijų istorija užsienio lietuviams, o taip pat daugeliui ir Lietuvoje tylinčių rašoma toliau...

Lietuvos Respublikos prezidentui p. A. Brazauskui Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkui p. Č. Juršėnui Lietuvos Respublikos ministrui pirmininkui p. A. Šleževičiui

PAREIŠKIMAS
1994.08.31, Vilnius

Dėl valdžios diktato veiksmų, tvarkant ir naudojant KGB archyvų dokumentus

Jau metai laiko KGB archyvų dokumentų tvarkymo ir naudojimo darbai Lietuvos Respublikos valdžia intensyviai grįžta į senus laikus.

Pažeidus Seime bendru sutarimu priimtų norminius aktus, ignoravus dešimčių tūkstančių buvusių Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių teisėtus ir argumentuotus reikalavimus, LDDP ir Seimo dauguma vienašališkais sprendimais paskyrė Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro vadovą ir priėmė šio centro nuostatus. Genocido centro vadovas, pažeidamas 1993 m. birželio 1 d. Lietuvos Respublikos įstatymo Nr. 1-167 2 straipsnio reikalavimus, iš dviasdešimties tūkstančių buvusių Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių dokumentų aprašyti ir inventorizuoti formuoja vienašališką komisiją iš dviejų vienos pusės dalių.

Jau užpildyti KGB archyvų dokumentų aprašai sudaryti pažeidžiant paminėto įstatymo 2 straipsnio ir 1993 m. liepos 22 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo

Nr. 551 3 punkto reikalavimus (neaprašomi vokiečių rašantys dokumentai, neišskiriami bylose ypač svarbūs dokumentai, apyrašus pasirašo vienos šalies atstovai, atlikta tik dešimtadalis metinės darbų apimtys).

Sužlugdžius KGB archyvų dokumentų aprašymo ir inventorizavimo darbus, nesprendžiamas dokumentų mikrofilnavimo klausimas. Matomas suinteresuotumas valdžiai neparankius dokumentus naikinti.

Toleruojant valdžią, Centro vadovo užimta savo darbuotojų maršavimo pozicija (tris mėnesius darbuotojams nemokėtas atlyginimas) priverstė patyrusius Centro istorikus-analitikus išeiti iš darbo. Del to sužlugdyti ne vieną metų Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo darbą. Ne vienas genocido vykdytojas ar jo talkininkas šiandien dar nuteistas.

LDDP siekia monopolizuoti naujausią laikų istorijos tyrimą ir tiesos bei teisingumo atstatymą, išbraukti iš tautos sąmonės kovą už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę ir toje kovoje sudėtas aukas, panaikinti moralinę ribą tarp budelio ir aukos, pridengti nusikaltėlius.

Mes, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos atstovai, esame įsitikinę KGB archyvų – genocido vykdytojų dokumentų išsaugojimo siekiu teismu. Tai patvirtino savo budėjimu buvusiuose KGB rūmuose per 5000 Lietuvos gyventojų.

Kviečiame valdžią ieškoti paminėtų klausimų konstruktyvaus sprendimo ir nekankinti toliau ir taip daug kentėjusių žmonių.

Reikalaujame:

1. Grižti laikytis priimtų norminių dokumentų reikalavimų;
2. Sudaryti sąlygas Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungoms dalyvauti KGB archyvų dokumentų perdavimo priėmimo ir naudojimo procese;
3. Spresti kartu su mūsų sąjungų atstovais Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo klausimus, įskaitant istorikų-analitikų kadrų kompleksavimą ir Centro administracijos formavimą;
4. Teigiamai spresti mūsų sąjungų atstovų dalyvavimo Centro taryboje klausimą.

Tikimės, kad valdžia ieškos padarumo nepažeidžiančių sprendimų. Tikimės, kad toliau nebus kirsinami Lietuvos gyventojai, nereikės imtis radikalesnių priemonių, o KGB archyvų dokumentai bus išsaugoti ateinančioms kartoms.

Kviečiame politines partijas, politines ir visuomenines organizacijas padėti mūsų spresti visai Lietuvai aktualias ypatingos reikšmės archyvų dokumentų išsaugojimo ir naudojimo problemas.

KGB rūmuose budintys: V. Bukauskas – LPKS Vilniaus skyrius, V. Eimontas – LPKTS Kauno skyrius, V. Ūsas – LPKTS Varenos skyrius, V. Čeida – LPKTS Kėdainių skyrius, V. Baniene – LPKTS Šilutės skyrius, A. Galdikas – LPKTS Jonavos skyrius, J. Vasilys – LPKTS Joniškio skyrius, V. Grigavičius – LPKTS Ukmergės skyrius, B. Kalvelis – LPKTS Panevėžio skyrius.

Danutė Bindokienė

Kūrėjo žvilgsnis į ateitį

Žmogus gyvena dabartimi, prisimena praeitį ir savotiškai bijo ateities, nes ji nežvelgiama. Daugelis įvairiausiais būdais stengiasi sužinoti, ką žada rytojus. Net dvidešimtojo amžiaus pabaigoje tebetikima astrologija, „aiškiaregių“ pranašystės, o milijoninių tiražų laikraščiai kasdien skaitytoms pateikia horoskopus. Spausdina juos ir Lietuvos spauda. Matyt, kad toms kasdieninėms „pranašystėms“ netrūksta skaitytojų, nes joms skiriama nemažai vietos. Modernus žmogus tebetiki Zodiako ženklų galia valdyti jo dabartį bei ateitį, o visokie „pranašautojai“ prispildo pinigines iš lengvai patikintųjų, ieškancijų jų paslaugų. Troškimas praskleisti ateities užangą neišblėso nuo pat žmonijos prastorės laikų. Juk kiekvienos tautos liaudies lobyne galime rasti labai daug patarimų, kaip atspėti ateitį iš oro, augmenijos, gyvūnijos, įvairių ženklų. Apstu jų ir mūsų tautosakoje, ypač susijusioje su didžiosiomis šventėmis ir metų laikų kaita.

Kartais ateities nuotrupas mums parodo labai prieinami šaltiniai, nors nevysda linke juos matyti ar tikėti. O tie šaltiniai – knygos. Rašytojo plunksna ne kartą yra sukūrusi (ir vis dar sukuria) fantaziją, taip nutolusią nuo tikrovės, kaip tik nutolti įmanoma. Tik iš laiko perspektyvos apsižiūrime, kad toji neįtikėtina fantazija „tapo kūnu“ ir jau visai išpildytinai mūsų kasdienybėje. Antra vertus, išradėjai ir mokslininkai savo nuostabiems atradimams daug kartų pirmiausia idėją randa kaip tik tokioje fantazijoje, gimusioje genialaus kūrėjo sakinio.

Rašytojo vaizduotė pirmiausia mus nukraidina į neaprepiamas erdves, leidžia pasiekti kitus pasaulius, esančius už daug šviesmečių nuo mūsų Saulės sistemos; panardina į ugniakalnio kraterių lavą, nuleidžia į Žemės gelmių centrą ir pavazinę tamsiausio vandenyno dugną. Rašytojo vaizduotė nėra neįmanomų toliu, veiksmų ar dalykų, bet visuomet atsiranda pramuštgalviškų drąsolių, kurie taria: o kodėl taip iš tikrųjų negalėtų būti?

Niekas neapskaičiuotų visų išradimų ar atradimų, kurie

pirmiausia gimė rašytojo vaizduotėje, o paskui mokslininko laboratorijoje ar išradėjo dirbtuvėje. Daug komunikacijos, technikos, medicinos, elektronikos naujovių pradų galime užtikti mene ar literatūroje.

Kas iš mūsų nesizavėjo ir ryte nerio Jules Verne nuotykių, nepaisant, kur jie mus vedė: apkeliauti aplink pasaulį per 80 dienų, pasinėti vandenynan laibai moderniu povandeniniu laivu, skristi į erdves... Galima įsivaizduoti, kad Verne knygos, parašytos prieš mūsų šimtmečio pradžią (šis prancūzų rašytojas mirė 1905 m.), turėjo skaitytojų pasidaryti nepaprastą įspūdį ir išaukti šypseną dėl visų tu nebeįtikėtinų įtaisų ir nuotykių, autorius pateikiamų savo knygoje. Šiandien aplink Žemę galima apkeliauti daug greičiau, negu 80 dienų, povandeniniai laivai – kasdienybėje, o žmogus jau prieš kelis dešimtmečius paliko savo pėdas Menulyje. Bet kas drįs užginti, kad galbūt tiems nuostabiems žygiams įkvėpė Jules Verne ar kurio kito kūrėjo rašytas žodis?

Atrodo, kad nusistebėjimas J. Verne genialiu įžvalgumu dar nesibaigęs. Neseniai rašytojo provaikstis tarp senų popierių rado rankraštį iš 1863 m., anuomet spausdėvęs atmetą, kaip jau per toli nuėjusi fantazijos keliu. Tačiau šiandien Jules Verne pranašiškas žvilgsnis į ateitį pataiko tiesiai į taikinį. Rankraštyje (išleistas atskira knyga š.m. rugsėjo gale) autorius savo veikėjus nukelia į dvidešimtojo amžiaus Paryžių, kur jie susiduria su kasdienybėje, pažįstama kiekvienam didmiesčio gyventojui: elektra, automobilais, telefonais, net faksais!

Rašytojo vaizduotė neslopėja, bet mato ateitį aiškiau ir tiksliau kaip horoskopai, kristaliniai gaubliai, „aiškiaregiai“. Ta ateitį gali parodyti bet kam, paėmusiam į rankas knygą. Tai pigiausia kelionės priemonė į neregėtą šalį, į negirdėtus, nesapnuotus nuotykius. Rašytas žodis atveria neribotus akiračius ir jaunims, ir vyresniems. Tėvai savo vaikams negali suteikti didesnių lobių, kaip meilę knygai, įprastą skaityti. Juk knygų puslapiuose sukaupta žmonijos praeitis ir dabartis, ir ateitis.

VAKARAI Į RYTUS, RYTAI ATGAL – IR VĖL ATGAL

VYTAUTAS VOLERTAS

15

Vakarop gauname uniformas, atklodes, kitokių kariškų reikmenų glėbėlį, kuprines, sauso maisto davinį, o po šautuvą be šovinių. Rengiamės tomis uniformomis, o jos keistos, kažkokios viso pasaulio atliekos. Batai trumpais auleliais, kojas reikia apšvynioti kažkokiais bintais ar autais, iki kelių siekiančiais. Nemokame šio painingo darbo, tačiau vnyiojamės, stename. Kai pasižiūrime vienas į kita, atrodoe baisiai! Ima juokas, gailėtis, graudumas. Jau baigta su mumis... Tapome kažkokiais sukrypėliais.

Dešimtą valandą (22 val.) turime ant patiestų čiužinių gulti, gautomis atklodėmis prisidengti ir drausmingai miegoti. Rytąus dieną, 9 val. ryte, garlaiviu išplaukiame į Prienus.

– O kas Prienuose? – klausinėjame čia mus tvarkančius, menkai rašančius ir skaitančius žmogelius. – Ten yra karo mokykla. Trumpalaikė, gal trijų mėnesių. Tai į ją siunčia, – aiškina ir patys nežino.

Karo mokykla. Kandidatai į karininkus prievarta sušemi. O gal ten surinkimo punktas kelionei į Rytus? Taip sprendžiame ir teisingai nusprendžiame. Viršininkai įsakine miegoti, o mes visai nemiegame. Kiekvieną grauzia didelis rūpestis – kas bus.

Ir štai prieš vidurnaktį įeina vienas tų mūsų viršininkų ir sušunka:

– Vytautas Volertas! Juozas Ažuolaitis! Visą pasimkite ir marš į raštinę!

Kas čia dabar? Bet keliamės, rengiamės, vnyiojamės

autus, kraunamės ant pečių kuprines ir einame į raštinę. O ta raštinė – prieškambaris prie rūmų pagrindinių durų, vedančių į gatvę.

– Eikite namo. Rytą 10 val. prisistatykite Policijos departamento direktoriui ponui Reivyčiui! Yra tokia telefonograma!

Kas čia dabar? Koks angelas ar velnias maišo likimą? Ar tai reiškia, kad esame nuo Prienu, „Karo mokyklos“ išgelbėti? Vienoje pasakoje skelbiama, kad kažką prievarta karaliumi norejo padaryti. Mes, prievarta daryti karininkai, bėgame kiekvienas į savo namus. Ir štai mano teta su vyru, abu susijaudinę, pasakoja, kaip Muliuolis kreipėsis pas Reivyčį, prie kurio durų kasdien po 8 valandas išsėdįs, kaip jo pagalbos prašęs, ir Policijos departamento direktorius liepęs jam pačiam, Muliuoliui, perduoti tą išganomąją telefonogramą. Kadangi Ažuolaitis esąs mano draugas, tai ir ji užtaręs.

– Ačiū, dėde, – dėkoju. – Karininku jau nebūsiu. – Jau nebūsi. Niekas iš tų vyrų, kuriuos palikai gulinčius, nebus. Bet ir atrodai... – apžiūrinėjo mane garbingoje kariškio uniformoje. – Tikras skurdžius. Na, žinai, tokios pajaukos dar nemačiau. O kas tie skurdžiai?

Pamiegojau kiek ir kitą rytą vėl rengiausi ta „pajuoka“ vizitui pas vienus Lietuvos policijos vadą. Laukiamame sutikau Ažuolaitį ir abu lyg kokie juokdariai, kuprines vilkdami, įžengėme į Reivyčio kabinetą. Apžiūrėjo jis šiuos du kariautojus ir beveik suimamavo:

– Kur aš dabar jus dėsiu...

Ažuolaitį „padėjo“ kažkur Kaune policijos įstaigos raštininku, o man liepė eiti namo ir laukti, kol vėl pašauks.

Nusilinko savaitė, kita. Trečiai prasidėjus, vėl gavau žinią pasirodyti Reivyčiui, tik be kuprinės, be bintų ir be kitų baises uniformos pakinktų. Atvykusi jis maloniai pasisveikino ir tarė:

– Einame kartu.

Nuvedė į Policijos štabo įstaigą ir supažindino su viso popierizmo viršininku Elertu:

– Štai tau vertėjas, kurio prašei.

Visi šios raštinės tarnautojai uniformuoti, tai su žvaigždutėmis, tai su auksinėm juostelėm antpečiuose, tarp jų ir Vytautas Norkus, garsus krepšininkas, Lietuvos valstybinės komandos buvęs narys. Tik aš vienas civiliai apsirekęs, pažemintas ar paaukštintas tarp galingų Policijos štabo herojų ir nelaimingųjų.

Reivytis mane išgelbėjo nuo tamsaus likimo. Kas atsitiko su kitais vargdiečiais, prievarta surinktais, neturėjau jokių žinių. Tik vėliau jų du sutikau, išsigelbėjusius didelių kysių dėka, o su Pranu Baru šiame krašte susibičiuliavome.

Tai šitai atrodė 1943 m. vasarėlė. Planavau pailsėti ir pastidijuoti, ruošdamasis kai kuriems egzaminams, net tėviškeje kiek pabuvau, tada gsdinančių nuotykių keliu, vedančių per Daugšlagirę, kalėjimą, gulį ant universiteto grindų atsiduriau Policijos štabe, o mano balkonėly gulėjo krūva kažkokio kariško šlamšto, kurį vainikavo ilgi autai ir kuprinė. Kai šiuos skarmalus įteikė, pasirašiau, kad tą valdišką turtą saugosiu ir gražiai naudosi, bet ką dabar reikėjo daryti? Kitą dieną skuduru reikau užkalbinau policijos kapitoną Elertą, Policijos kanceliarijos viršininką.

– Nežinau, kas tau tuos daiktus davė, nežinau, ką turėtum su jais daryti. Laikyk. Jei kas pareikalaus, grąžink.

Niekas nepareikalavo, todėl po gero pusmečio juos nuo balkonėlio kažkur nudanginau. Bet man rūpėjo ir kiti reikalai. Apie juos su P. Elertu kalbėjau labai nuolankiai, nors jis buvo geras, ramus, visai ne policijos tipo žmogus.

– Girdėjote, kad gimnazijoje dėstau matematiką. Už dviejų savaičių prasideda mokslo metai. Ar man jau

reikia iš ten atsakyti?

Elertas kurį laiką patylėjo, kol atsakė:

– Esi policijos tarnyboje.

– Suprantu... – patvirtinau ir prisiminiau, kad čia atsidūriau, iš bintuotųjų-autuotųjų draugijos pasprukęs.

– Jei reikia, tai atsakysiu.

– Palauk dar. Pakalbėsiu su Reivyčiu.

Laukiau, kur nelauksiu, tokiai vilties balanelei užsirusenus. O po dviejų dienų mano naujas viršininkas lė-tai, kaip jis visuomet kalbėdavo ir elgdavosi, pranešė:

– Nepamešk mokyklos. Kaip nors susitvarkysime.

Bet su įkyriais naivuoliais, koku aš buvau, yra sunku tvarkytis, nes vėl lindau jam į akis:

– Kaip bus su uniforma? Gimnazijoje su ja negalėsiu rodytis.

Ir vėl Elertas patylėjo, kol prisitarė:

– Esi policijos tarnyboje.

– Suprantu...

– Pakalbėsiu su Reivyčiu.

Taip ir likau policijos tarnyboje civiliais rūbais. Tiesa, uniformą gavau, pistoletą gavau, tik šiuos jau ne balkonėlyje laikiau, bet kambario spintoje. Dideliu uniformu viršininku pasirodžiau tik tris naktis (naktis!), kai reikėjo Kauno mieste su vokiečių policija vertėjau-jant budėti, o jie su neuniformuotais karo metu mažai skaitėsi. (Kiekvieną naktį Kauno mieste būdavo vienas vokiečių karininkas, vienas lietuvis karininkas ir vertėjas. Viena iš tokių mano budėjimo naktų buvo iš Didžiojo Seštadienio ir Vėlykų dieną. Kartais pasitaikydavo tragiški ir juokingai įdomių įvykių. Juk naktys yra sutvertos tik labai rimtiems ir labai nerimties nuotykiams.) Be to, tada jau buvau pakeltas į leitenantus (Leutnant der Schutzpolizei), nes mano tarnybinė pozicija to reikalavo.

(Bus daugiau)

VISUOMENINIS – POLITINIS SEMINARAS

LIŪDA RUGIENIENĖ

(Pabaiga)

Po šių įvadinių kalbų buvo klausiami klausimai. Donatas Skučas klausė Gediminą Kirkilą: „Kodėl Lietuva turi tiksliai vieną atsargos majorą ir atsargos leitenantą instruktoriais karo mokykloje, bet neturi jokių JAV lietuvių karininkų atsakingose pareigose? Mūsų išpuolis yra, kad Lietuvos valdžia aktyviai vengia kviesti“.

Gediminas Kirkilas atsakė, kad yra visai teisingas kelias įtraukti į savo krašto apsaugą JAV lietuvių. „Aš esu už tai. Praeitą rudenį mes buvome JAV devyniose valstijose, sutikome daug lietuvių. Aš jau tada kalbėjau, kad būtų labai gerai jų dalyvavimas pas mus, bet tai nebuvo realizuota... Turiu priimti jūsų kritiką, kaip visiškai teisingą. Aš manau, čia mes rodome didelį nerangumą, nesupratimą“.

Arydas Barzdukas klausė, kaip Lietuvoje atsiranda užsienio reikalų politika? Iš kur kyla tos politikos kryptis? Ar iš prezidentūros, ar iš užsienio reikalų ministerijos, ir koks vaidmuo yra Seimo užsienio reikalų komiteto? Taip pat, kaip užsienio reikalų politika yra vedama? Ar, pavyzdžiui, sutarčių pasirašymas yra ratifikuojamas?

Gediminas Kirkilas atsakė, kad praktiškai visos sutartys yra ratifikuojamos. Šiuo metu yra ruošiamas Lietuvos-Lenkijos sutarties ratifikavimas. Iš kur kyla užsienio reikalų politika? „Pas mus nelabai aišku, kas yra stipriausias: ar prezidentas, ar vyriausybės vadovas, ar net Seimo pirmininkas? Mano nuomone, stipriausias šiuo metu yra Seimo pirmininkas, bet tik tuo atveju, kai partija turi daugumą Seime, bet jei būsimuose rinkimuose bus keletas partijų ar koalicija, tai bus dar painesnė situacija. Šiuo metu daugiausia iniciatyvos kyla iš valdančios partijos. Tiesa, užsienio reikalų komiteto pirmininkas nėra mūsų partijos narys, mes turim tik pava-

duotoją. Nesutariam su opozicija, nes jie tiki, kad Kazys Bobelis yra mūsų partijos narys, bet formaliai taip nėra. Užsienio politika kyla iš LDDP... Aš asmeniškai linkęs mažiau kalbėti, daugiau daryti. Pas mus vis dėlto užsienio reikalų komitete, ypač užsienio politikos klausimais yra labai daug nuomonių ir jas suderinti nėra lengva“.

Gediminas Vagnorius. „Kai kada iniciatyva kyla ir iš opozicijos. Pavyzdžiui, rezoliucija dėl jungimosi į NATO ir Europos sąjungą. Mes džiaugiamės, kad dauguma valdančios partijos parėmė po ilgų diskusijų. Noriu pridurti dėl tranzito sutarčių su Rusija. Tikrai nekilo iš opozicijos, bet mes ir čia nenorėsime taip jau taikiai nusileisti... Galia, jog tarptautinių - ekonominių santykių ministerijai, kuri buvo labai naudinga, kuri neblogai įsijungė į tarptautinius ekonominius ryšius, dėl neatsakymo ar kokių kitų motyvų buvo likviduota ir šandien Užsienio reikalų ministerija nėra visiškai pajėgi iš užsienio politikos gauti ir ekonominės naudos“.

Gediminas Kirkilas: „Dėl tarptautinių - ekonominių santykių ministerijos panaikinimo aš su jumis visai sutinku. Tai buvo didžiulė klaida“.

Vitolis Vengris klausė Gediminą Vagnorių: „Lietuvos konservatoriai argumentuotai kalba apie nepasitikėjimą LDDP, tos partijos vadovų žingsniais Lietuva gražinti į Rusijos glėbį. Iš šios Atlanto pusės darosi nebeaišku, kodėl tokio pavojaus akivaizdžiai Lietuvos opozicijos vadovai neina į dialogą, kompromisus, būtinus daugiapartinę sistemą, kad sukurtų politinę opozicijos koaliciją su tautininkais, centru, socialdemokratais Lietuvos valstybės išgelbėjimo tikslu. Taip pat mus pasiekia kalbos apie rimtus nesutarimus, net potencialų skilimą Lietuvos konservatorių viršūnėse?“.

Gediminas Vagnorius: „Aš negalėsiu nudžiuginti Lietuvo-

Hamiltono Vysk. M. Valančiaus mokyklos mokiniai ir mokytojas Stasys Bakšys

je tu, kurie labai norėtų Tėvynės sąjungos skilimo. Man atrodo, planai suskaldyti Tėvynės sąjungą yra pernelyg optimistiški. Pas mus pakankamai griežta disciplina, jeigu mes ir turim kokius 7% ar 10% atsisutusių žmonių, tai ta problema išspręsim patys vidų“. Dabar iš esmės yra du blokai: komunistų ir nekomunistų. Ateityje G. Vagnorius mato dvi pagrindines grupes: socialdemokratų, konservatorių ir krikščionių demokratų, kurie turės šiek tiek skirtingus kriterijus. „Šandien skirtumo tarp konservatorių ir krikščionių demokratų, ypač raijonuose, nėra jokio. Dėlėjimo į koaliciją su socialdemokratais ir Centru yra visiškai nerimta. Mūsų įsitikinimu socialdemokratai dabar yra kairėje“. Tos partijos nieko bendra neturi su dešiniųjų programomis.

Liūda Rugienienė klausė Gediminą Kirkilą: „Kodėl Audrius Butkevičius, buvęs Krašto apsaugos ministras, yra apkaltintas, jog, pirksdamas Lietuvos gynybai ginklų už pusantro milijono dolerių iš rusų, įsigijo sau asmeniškos naudos, kai tie du naujosios technikos priešvandeniniai laivai yra verti 130 mil. dol. kiekvienas? Butkevičius teigia, kad Lietuvoje labai nuosekliai yra naikinama tai, ką galima pavadinti visuomenės gynybine nuostata ir yra kalama mintis, kad visokį pasipriešinimą yra beprasmiškas. Ar galėtumėte paaiškinti?“.

Gediminas Kirkilas: „Aš pasakysiu savo asmeninę poziciją, kuri skiriasi nuo dalies mūsų frakcijos pozicijos. Tuomet buvau Nacionalinio saugumo ko-

miteto pirmininku. Asmeniškai teko dalyvauti derybose su Gračiovu. Mačiau tame dideliame turto perdavime, kuris buvo paliktas ar perduotas Lietuvai, kaip kompensacija už ekologinę žalą. Ne viskas buvo gražiai perimta iš mūsų pusės. Dalyvavo daug žmonių. Didelis skaičius objektų. Jie neturėjo teisinio raglamentaro. Buities sąlygom buvo daroma, vos ne paslapčia. Dalis Krašto apsaugos srities pareigūnų galbūt ir pasipelnė, tačiau akcija prieš Butkevičių – nėra pakankamų įrodymų tos bylos prasme... Galima prileisti, kad tai yra mėginimas įtarti jauna, vieną talentingiausių mūsų atkurtos nepriklausomos Lietuvos ministrų“. Ar naikinama visuomenės gynybinė nuostata? „Gana negatyvi visdomenės nuomonė dėl biudžeto. 1993 metais Seime buvo labai daug diskusijų, ar padidinti krašto apsaugos biudžetą. Kam krašto apsaugai? Duokim daugiau švietimui, kultūrai ir panašiai. Mūsų paruoštoje nacionalinio saugumo koncepcijoje buvo akcentuojama visuotinė krašto gynyba, taip pat yra nauja atšakota opozicijos paruošta nacionalinio saugumo koncepcija, kuri yra pateikta. Aš pritariu, bet negaliu pasakyti, kad tokia koncepcija pritaria visi frakcijos nariai, pritaria spauda. Spauda yra labai kritiška mūsų krašto apsaugos sistemos atžvilgiu, dažniausiai rašo apie negatyvius dalykus, pavyzdžiui, kai susimuša kareiviai... Visuomenėje formuojasi gana negatyvi nuomonė. Žmonės sako: ką padarysim prieš rusus? Kam reikalin-

ga? Galvoja paprastai. Kai aiškinam, kad reikalinga kariuomenė, kad dalyvauja tarptautinėse saugumo struktūrose, tai ekonominių ir socialinių problemų užguitam žmogui taip aiškinti yra gana sunku“.

Šiame posėdyje buvo ir daugiau svarbių bei įdomių klausimų. Gediminas Vagnorius ir Gediminas Kirkilas kalbės apie Lietuvos ekonomiką ir ta tema klausimai tęsėsi iki vidurnakties. Iš klausius visas šio visuomeninio – politinio seminaro kalbas, pareiškimus, atsakymus į klausimus, vis labiau aiškėjo, kad Lietuvos ekonominė ir politinė padėtis yra tikrai labai sudėtinga, daugeliu atveju priklausanči nuo užsienio politikos, tačiau ateitį nulemia ir neaiški vidaus politika. Jei apkaltinama Rusija, kad veda neaiškią politiką, tai tokia politika galima apkaltinti ir Lietuvą. Gal tai yra šio laikotarpio apraška. Vieną dieną skaityme „The Washington Times“ spausdinta straipsni: „Yalta II or Realpolitik?“ apie JAV Valstybės departamento dokumentą, kuriame sakoma, kad Baltijos kraštai iš dalies skiriami į Rusijos įtakos sferą... Kita diena valdžios pareigūnai aiškina mums, kad Lietuvos reikalai yra skiriami prie Šiaurės Europos valstybių. Jei nieko daugiau nepasiekėme savo dalyvavimu politiniame seminare Washington, DC, tai nors tiek, kad JAV valdžia buvo priversta paneigti aukščiau minėto dokumento egzistavimą ir greitai priskirti Baltijos kraštus ten, kur jie ne tik politiniai, bet ir kultūriniai priklauso.

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS.

VEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3319
KLAUDIJUS PUMPUTIS

J.M.Z. Construction Co.
Custom carpeting, rec. rm. additions; kitchen, bathrm., basement & deck construction; dry-wall hanging & taping; aluminum siding, soffit, fascia & seamless gutters; replacement glass block windows; shingle hot tar & modified rubber and roll roofs. Expert at tearoffs; complete tuckpointing; all colors; chimneys rebuilt. Tel. 708-620-9942.

WEALTH I & I

VIDMANTAS GARLAUSKAS

Laikas atnaujinti Jūsų investavimus? Apie galimus pasirinkimus informaciją gausit paskambinę
tel.: 312-778-1305
Investments provided by Registered Representatives of Capital Securities Investment Corporation, Member NASD/SIPC.

DĖMESIO!

Čikagos ir apyl. namų savininkai! Atlieku vidaus ir išorės remonto ir dekoravimo darbus. Taip pat „wall papering“, dažymą ir kt. Įvairius mažus ir didelius darbus.
Vytautas: 312-523-7289

TAISOME

SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VENTILUOJIMUS.
H. Deckys
Tel. 585-6624

IEŠKO DARBO

40 m. lietuvių ieško darbo. Gali prižiūrėti vaikus, slaugyti vyresnio amžiaus žmones. Vairuoja automobilį, moka lenkiškai ir rusiškai. Turi rekomendaciją. Gali gyventi kartu. Skambinti **Birutel:** tel. 708-749-4290

Vyras ir žmona ieško darbo: vyras JAV pilietis, prityręs dažytojas; žmona gali atlikti namų ruošos darbus ir prižiūrėti vaikus arba senelius bei gyventi kartu.
Tel.: 305-919-7689 (Florida)

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX
REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduant
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- MLS kompiuterių FAX pagalba
- Nuosavybės įkainavimas veltui
- Parkame ir pardudame namus
- Apartmentus ir žemę
- Pensininkams nuolaid:

Century 21 KMECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER

284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

FOR RENT

FOR RENT

Brighton Park 6 room apt.; stove, refrigerator, security deposit. No pets. \$525. Call after 5 P.M.
1-708-448-7097

Išnuomojamas 3 kamb. apšildomas butas, apyl. 71 St. ir Washtenaw Ave., vienas arba dviem suaugusiems asmenim. Yra šaldytuvas ir virimo plyta. \$325 į mėn. + „security dep.“. Kreiptis į Aliną nuo 8 v.r. iki 3 v. p.p., tel. 312-476-8727.

APT. FOR RENT

2 bedrm. 1st fl., heat incld. \$450 a mo. + 1 mo. sec. dep. Vic. 66 St. & St. Louis Ave.
Tel. 312-238 9429

Išnuomojama patalpa (stalgal, aplink 550 kv. pėdų; naujai išremontuota; daug elektros jungiklių. Archer ir California sankryžoje. Ideali vieta susisiekimui; \$500 į mėn., įskaitant šilumą. Skambinti po 4 val. p.p. tel. 312-890-1877 arba 312-247-3777.

Išnuomojamas 4 1/2 kamb. 2 mieg. butas, antrame aukšte, Gage Pk. apyl. Už šilumą ir elektrą užsimoka nuomininkas. 1 mėn. „Security dep.“. Kreiptis tel. 312-471-9583

U.S. Savings Bonds Make Great Gifts.

A public service of this newspaper

Balsuokime visi už Respublikonus

Pirmą kartą po keturiasdešimt metų respublikonai turės progą išsirinkti daugumą atstovų į kongresą, senatą ir kitas valdžias vietas.

Šiandieną kongresą dominuoja liberalai. Jų išleisti įstatymai dažnai nepriimtini Amerikos piliečiams. Prezidento Clinton planai yra pavojingi, nes veda kraštą į nusmukimą.

Tad lapkričio mėn. 8 d. balsuokime visi už visus respublikonų kandidatus.

Kaliforniečiai!

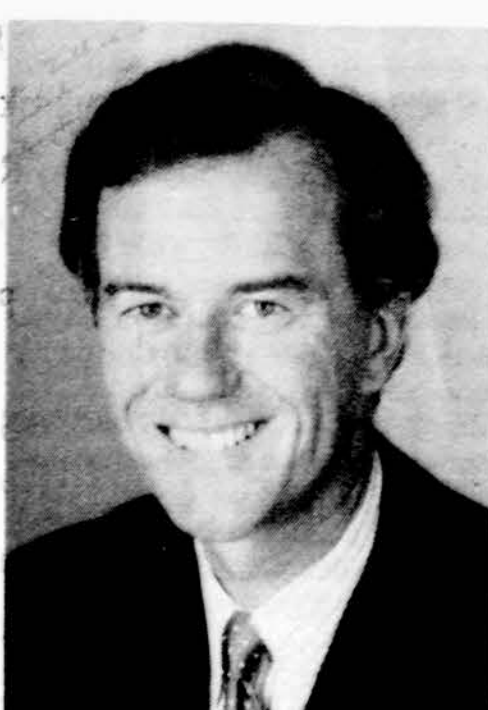
perrinkime Gubernatorių Pete Wilson
ir išrinkime į senatą Mike Huffington

Pete Wilson

Kalifornijos Amerikos Lietuvių Respublikonų Sąjunga

Liucija Mažeikienė
Robert Kerr
Vytautas Vidugiris
Henrikas Gorodeckas
Arūnas Barkus
Vincas Juodvalkis
Ramona Gricienė
Nida Brinkienė

Mike Huffington

PAID BY LITHUANIAN AMERICAN REPUBLICAN ASSOCIATION OF CALIFORNIA.

Dail. POVILO PUZINO PAVEIKSLŲ

PARODA

Spalio 28 d. 6 val. vakaro, penktadienį, Čiurlonio Galerijoje, 4038 Archer Ave., atidaroma dail. Povilo Puzino darbų paroda. Paroda bus tik du savaitgaliai: spalio 29 - 30 d. ir lapkričio 5 - 6 d. Lankymo valandos: šeštadieniais — 10:00 v.r. - 6:00 v.p.p., sekmadieniais — 12:00 - 6:00 v. p.p. Nepraleiskite progos pamatyti ir atsivieškinti su muziejiniiais dailės darbais, prieš išvežant juos į Lietuvą.

Anelė ir Juozas Brazauskai.

SIBIRO KALINIO JUOZO BRAZAUSKO ATMINIMUI

Prieš vienerius metus, lapkričio 3 dieną, sunkios ligos išvargintas, Amžinybėn išėjo tremtinys, Mordavijos ir Magadano specialaus režimo lagerių kalnys Juozas Brazauskas. Gimęs jis buvo 1913 m. gruodžio 17 d. Steponų kaime, Vilkaviškio apskrityje. Mokydamasis Vilkaviškio gimnazijoje, aktyviai dalyvavo ateitininkų veikloje, o studentaudamas Kauno Vytauto Didžiojo universitete, įsteigė ne vieną pavasarininkų kuopą. Vazinėdavo po kaimus ir miestelius, skaitydamas jaunimui paskaitas. Universitete baigęs ekonomijos mokslus, iš Lietuvos Katalikų akademijos gaves stipendiją, buvo siunčiamas į Sorbonos universitetą Paryžiuje įsigyti filosofijos daktaro laipsnį tuo metu dar Lietuvoje mažai žinomoje gamybos organizavimo (science management) srityje. Tačiau karas visus planus sugriovė. Teko grįžti Lietuvon, kur Vilniuje dirbo pedagoginį darbą.

Išjungęs į rezistencinį judėjimą, dirbo kartu su kun. A. Lipniūnu ir S. Ladigienė. Spaudoje rašė apie sovietų socializmą, jų ideologiją. Antrosios sovietų okupacijos metu partizanavo, buvo išduotas dr. Juozo Markušio. Suimtas, tardytas, žiauriai muštas Vilniaus kalėjime, reikalaujant išduoti Lietuvos Laisvės komiteto narius. Brazauskas buvo nuteistas 10 metų kalėti ypatingo režimo lageryje ir 5 metams tremties Sibire, be teisės grįžti Lietuvon.

Kolymo lageryje, Magadane, a.a. Juozas, dirbdamas sunkų darbą statybose, slaptai organizavo religinę pagalbą, ruošdavo pamaldas, (rodos ten kalėjo kun. Vinkšnėlė), lageryje lietuviams, mokė jaunimą tikėjimo tiesų, drąsino, stiprino palaužtus kūnus ir dvasias. Tame lageryje kalėjo ir A. Dirysytė – Sibiro maldaknigės iniciatorė – autorė, M. Bloznelis, Z. Bujanauskienė, L. Eimontaitė, kun. P. Riauba, inž. J. Čepaitis, kun. Nedzinskas, A. Baranauskaitė. Čiurlienė ir daugelis kitų.

Juozas Brazauskas ištrėmimo metu jo žmona, prancūzų kalbos dėstytoja, Anelė Švabaitė, buvo nuolat KGB iškoma. Pakeitusi pavardę, slapstėsi, globojama gerų žmonių. Ją jaunutė duktė Skaistė – Marija augo pas svetus, savo tikrąją motiną tegalėdama vadinti „teta“. 1956 m. Juozas Brazauskas pabėgo iš tremties, grįžo į Lietuvą palaužta sveikata, tačiau tvirtas savo dvasia. Susijungęs su šeima, kurį laiką dirbo fabrike krovėju. Vėliau buvęs jo mokinys, Prekybos mokyklos direktorius, priėmė jį dėstytoju. Jaunimas mylėjo jį kaip gerą mokytoją – auklėtoją. Jo mokiniai buvo geriausiai paruošiami, todėl, nors ir buvo KGB sekamas, prie jo sunku buvo prikišti. Tačiau iš Prekybos mokyklos buvo atleistas. Įsidarbino Projektavimo institute, tačiau neapsiribojo vien dėstyimu, kiek galėdamas padėjo nusikrautiems ir atstumtiems

jaunuoliams. Slapta pradėjo organizuoti jaunuosius intelektualus, mokė juos atsispirti marksistinei ideologijai, netikėjimo bandymams. Savo gilia išmintimi, stipria asmenybe, aiškiu protavimu jis patraukė ir save daug jaunimo. Šmeižtai, tačiau, kaip ir ne vieną tremtinį, lydėjo ir Juozą Brazauską, bet nepalaužė jo dvasios. Jaunimas jį vadino „tėveliu“, „dėdė“, „seneliu“... Brazauskų namuose, Šančiuose, per daugelį metų „prie apskrito stalo“, begėdiškai sekant KGB, bet nesusėkanti, vyko tarytum pagrindinė mokykla, iš kurios išėjo ne vienas intelektualas, gydytojas, kunigas, muzikas, ekonomistas, inžinierius, mokytojas. Kai kurie jų, brenę gilių idėjų ermtėje, paskutines skausmingas a.a. Juozo dienas su meile jį slaugė, budėjo naktimis.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, J. Brazauskas neįsikišo atpildo, nesiveržė į aukštumas, džiaugėsi vien savo „vaikų“ pasiektais laimėjimais, jų aukšta morale.

Karmėlavos kapinėse a.a. Brazauskos laidotuvių dalyvavo drauge su velioniu perėję tremties lagerius kaliniai, daugelis buvusių mokinių, bičiulių. Tai politinis kalnys M. Bloznelis, kun. Gustaitis, kun. P. Raciūnas, kun. Zubras, kun. K. Rugevičius, taipgi dažnas a.a. Juozo globotinis kunigas ir gydytojas, kagebistų nuolatos persekiojamas Gintaras Vitkus – pulkininko Vitkaus – Kazimieraičio, partizanų vado, vaikaitis. Jis apie savo „Dėdę“ Juozą taria šiuos žodžius: „Šis žmogus švėtė kitiems, drąsino ir kvietė augti, siekti pilnatvės. Jo buvimas padėjo nemažam skaičiui žmonių sustiprėti savo tikėjime,

nusikratyti nepasitikėjimo ir tam tikro nepilnavertiškumo pojūčio. O tas nepilnavertiškumo pojūtis formuodavosi dėl nuolatinės ateistinės propagandos, kuri diegė mintį, jog religingū būti gali tik primityvūs, naivūs, siauros mąstysenos asmenys. Buvo skleidžiama, jog mokslinis pažinimas ir tikėjimas – nesuderinami.

Gilus „dėdės“ Juozo išsilavinimas, jo patirtis susilydė į jo išmintį, drąsą tikinčiojo gyvenimą, ir leido mums, jauniems, ramiai ieškoti argumentų prieš pašaipius kritikus, išsklaidyti savas ir kitų abejones. „Dėdė“ buvo mums užuovėja ir atrama. Kiekvienas susitikimas su juo sušildydavo. Iš jų namų „nuo kalnelio“ išsėdavo daug turtingesni mintimis, geriau suvokdami politinę ir dvasinę situaciją. Būdavome padrasinti jungtis bendram darbui už laisvę, teisingumą ir meilės karalijos kūrimą – Dievo Viešpatijos įsigalėjimą jau čia ir dabar.

Dar vienas dalykas, už kurį esu dėkingas „dėdei“ Juozui, – tai už tai, kad palaikė mane mano pašaukimo pasirinkimo kelyje. Kartais kildavo noras atitolinti sprendimo datą stoti kunigų seminarijon, žinant, jog susiklostys sudėtinga situacija padavus pareiškimą, nes susidursiu su KGB. „Dėdė“ Juozas labai konkrečiai ir blaiviai paaiškindavo, kokie yra galimi mano taktiniai ėjimai, kaip savo tikslą pasiekti, kaip elgtis susitikimų su KGB metu. Jo patarimai buvo ne abstraktūs ar teoriniai, o visada konkretūs. Šis žmogus buvo gimęs būti vadovu. Jis moko nušviesti perspektyvą, uždegti siekiant idealo, labai konkrečiai pasirinkti reikalingas priemones ir būdus tiems tikslams pasiekti.

Kitas sugebėjimas, kuris visiems mums labai brangus, kurio vaisiais ir dabar mes naudojames, tai mokėjimas sujungti žmones bičiulystės ryšiais, suburiant tuos, kurie siekia panašius idealus. **Julija Gylėnė**

ŠIURPI TRAGEDIJA

Joniškio rajono Sabačiūnų kaime liepos 29 d. vakare įvyko šurpi tragedija. Trisdešimt penkerių metų K. Šepetienė savo du mažamečius sūnelius imetė į J. Franckevičiaus šulinį, o paskui juos krito ir pati. Subėgė kaimynai moterį išgelbėjo, o vaikučių atgaivinti nepavyko, praneša „Valstiečių laikraštis“. (V.R.)

PADĖKA

Mūsų mylima Žmona, Mama, Močiutė, Duktė ir Sesuo

A.†A.

HALINA TILINDIENĖ

paliko mus liūdinčius š.m. rugšėjo 15 d.

Reiškiamė gilią padėką giminėms, draugams ir pažįstamiems už atsilankymą koplyčioje, bažnyčioje ir palydėjimą a.a. Halinos ir Amžino Poilsio vietą.

Širdingai dėkojame už puikias geles, už aukas jos prisiminimui ir visokeriopą užuojautą.

Liūdinti šeima

Amžinos atminties

MAGDALENAI LENDRAITIENEI

užbaigus žemišką kelionę, jos vyrą LEONĄ LENDRAITĮ, sūnų JURGĮ, marčią VILIGAILĘ ir anūkes LINĄ ir NIDĄ, brolių BRONIŲ KROKĮ su šeima ir visus artimuosius širdingai užjaučiame ir kartu liūdimė.

Draugai ir bendradarbiai iš Lithuanian Mercy Lift

A.†A. EUGENIA ANNA „JAKIE“ ZDANCEWICZ Wodynski

Gyveno Chicagoje, West Side apylinkė.

Mirė 1994 m. spalio 25 d., sulaukusi 76 metų.

Nuliūdę liko: sūnus John Klucinskas, Jr., marti Mary Louise, duktė Phyllis Magee, žentas Vincent; sesuo Laura Scukanec; dukterėčios: Arlene Thompson, Susan Linkus, Mary Jane Wodynski; sūnėnai James Scukanec, William Linkus, Casimir, John ir Joseph Wodynski.

Velionė buvo žmona a.a. Kasimir Zdancewicz ir a.a. John Klucinskas, sesuo a.a. Casimir, a.a. Stella, a.a. Wanda Wodynski ir a.a. Frank, duktė a.a. Charles ir Tekla Wodynski. Velionė buvo pašarvota trečiadienį, spalio 26 d. ir ketvirtadienį, spalio 27 d. nuo 2 iki 9 v.v. The Fortuna Bros. laidojimo namuose, 4401 S. Kedzie Ave.

Laidotuvės įvyks penktadienį, spalio 28 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėta į Our Lady of Fatima parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota St. Adalbert kapinėse. Vietoje gėlių prašoma aukoti American Cancer Society.

Nuosirdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę sūnus, marti, duktė, žentas, sesuo ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. The Fortuna Bros. Funeral Home. Tel. 312-523-7781.

Mirus brangiai Žmonai, Motinai, Močiutei ir Uošvei

A.†A.

MAGDALENAI LENDRAITIENEI,

vyrą LEONĄ, sūnų JURGĮ, marčią VILIGAILĘ, anūkes LINĄ ir NIDĄ giliai užjaučiame ir kartu liūdimė.

American Travel Service tarnautojos:

Bronė Barakauskienė
Rūta Galinaitienė
Jurgita Gurevičienė
Anne O'Meara
Rita Penčyliene

A.†A.

TADUI JURCIUI

mirus, jo seserį, Jaunimo Centro Moterų Klubu veiklią narę, SOFIJĄ KIKILIENĘ ir jos šeimą, gilaus skausmo valandoje nuosirdžiai užjaučia

Jaunimo Centro Moterų Klubu pirmininkė ir narės

A.†A.

DANUTEI BRAŽIENEI

Toronte mirus, gilaus skausmo valandoje jos seserį, Jaunimo Centro Moterų Klubu energingą pirmininkę SALOMĖJĄ ENDRIJONIENĘ su šeima bei visus gimines ir artimuosius nuosirdžiai užjaučia

Jaunimo Centro Moterų Klubu narės

TRANSPAK DĖMESIO !!!

KALĖDINIAI SIUNTINIAI pasieks Lietuvą per Kalėdas jei bus pristatyti į TRANSPAK įstaigą iki lapkričio 26 d.

Talpintuvai siunčiami kas savaitę.

PINIGAI pervedami DOLERIAIS papigintomis kainomis.

MAISTO SIUNTINIAI: nuo \$29.- iki \$98.-

Populiariausias - 55 svarai, \$98.-

Pageidaujant prisiųsime smulkia informaciją. Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.

Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.
Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

„LIETUVOS VAIKŲ VILTIES“ aukos gautos 1994 m. rugpjūčio - rugsėjo mėn.

1500 dol. M. Tamulionienė, IL;
1000 dol. F. ir B. Tamulioniai, FL;
700 dol. O. ir B. Kremeriai, IL: aukoja vedybinės sukakties proga gautas dovanas;

500 dol. M. V. Jurgaitis, M.D.S.C., FL;
439 dol. a.a. Zuzanos Brėncienės atm.: S. Pralgauskienė, V. Jančauskienė, J. Merkienė, V. ir V. Krasauskas, J. Mantrimas, M. Macieža, A. Čepėnas, S. Stakms, B. ir J. Sabaliauskas, St. Rakauskas, A. Sakalienė, V. Dobravolskis, O. Peteris, V. Šepkus, L. ir S. Hampton, B. ir Z. Krasauskas, A. ir V. Valavičius;

317 dol. a.a. Julijos Bulotienės atm.: U.S. EPA Office of Regional Administration, U.S. EPA Office of Public Affairs, J. Grauzinis, J. Grigaitis, B. Švėpėnė, D. Švėpaitė, L. ir G. Vežiai, V. ir A. Adamkai;

275 dol. a.a. Elenos Zujienės atm.: S. Plėnienė, M. ir A. Kuraičiai, V. Žolynienė, E. Veličkienė, A. Veličkaitė, E. Repšienė, L. Petraviciene, P. Murinienė, K. Lukaševičius, J. Lišauskienė, V. Lesniauskas, M. Kvedaras, L. Griniūtė-Smulskienė, L. ir J. Grigalaukas, J. Butvilas, A. Briškaitienė;

240 dol. a.a. Aleksandro Dundulio atm.: J. ir D. Kučėnai, A. Noreikienė, J. ir M. Placiū, J. ir R. Gaizutis, V. Lenkevičius, J. ir O. Tolušiai, A. ir M. Svotėliai, A. Velička, M. Kvedaras, J. ir V. Gasperai, J. ir I. Smalstis, A. ir S. Jelioniai;

210 dol. a.a. Pranciškos Jakaitienės atm.: S. Plėnienė, E. Rackus, A. Šarka;

200 dol. a.a. Valės Bankauskienės atm.: S. Plėnienė, V. Rutelionis, D. ir P. Griganavičiai;

150 dol. B. Augaitienė, IL;
120 dol. a.a. Stepono Rudoko atm.: S. Rudokas, S. ir I. Pranskevičius;

100 dol. Brighton Parko Lietuvių namų savininkų draugija, IL; dr. ir Mrs. L. J. Ragas, IL; kun. V. Radvina, CA; American-Lithuanian Citizen Club, NY; American Travel Service — A. Lauraitis, IL; Melrose Parko LB apylinkė, IL; a.a. Alberto Matelkos atm.: J. Kirtiklis, FL; L. M. Tumas, CA; G. ir G. Sakevičius, AR; M. Karaška, VA; S. Kankus, WI;

80 dol. a.a. dr. Onos Bakaitienės atm.: M. Peckienė, S. Bražionienė, D. R. Vaksienė;

75 dol. K. Sapetka, CT;
60 dol. a.a. Janinos Šarkaitės-Paketurienės atm.: H. ir I. Laucius, A. ir G. Reškevičius, Omahos Tautinių šokių grupė „Aušra“;

50 dol. J. Vainėikis, IL; A. Gizzarelli, IL; J. L. Rimkūnas, IL; I. Burkauskienė, IL; J. ir P. Gruodžiai, IL; R. S. Kukenis, IL; K. Stasiulis, IL; I. Užgiriene, MA; I. ir A. Šekas, CA; E. Leugoud, CA; M. Jasėnas, NY; O. Adomaitis, FL; a.a. Prano Kaspariūno atm.: A. ir A. Leparskas, MI; R. ir R. Slepys, NJ; a.a. Alice McCauley atm.: dr. B. ir G. Mickevičiai — Mikonai, MA;

40 dol. B. ir A. Polikajai, IL; K. Balčiūnas, WI;
30 dol. K. Juškaitis, IL; M. Kuslikienė, MI; K. Jakutienė, IL; dr. J. ir P. Starkus, CA;

25 dol. J. Kučinskas, MI; K. Gobis, OH; N. N., IL; V. Šilėnas, OH; M. Pauliukonis, MA; O. Metrikienė, CA; J. Pažemėnas, NY; a.a. Henriko Idzello atm.: S. Idzeliene, OH; J. Vienužis, IN; G. Šileika-Everett, MA; S. Pralgauskienė, IL; O. Mažionytė, IL; V. Zemliauskienė, CT; V. Adomaitis, CT; a.a. Feliksas Putrius atm.: R. ir V. Lukai, IL;

20 dol. J. ir B. Jankauskai, IL; A. Rimienė, IL; V. ir A. Laniauskai, IL; G. Gedraitis, IL; M. Kapackinskienė, IL; B. ir E. Paliulioniai, IL; R. ir I. Kleiza, IL; J. Radvėnis, CA; a.a. Vinco Stanislavaičio atm.: M. Andrijonas, T. ir L. Šoliūnai, R. Likander, V. Vakarai, G. Vosyliene, IL; J. Kybartas, IL; a.a. Myron Wetzol, atm.: K. ir D. Krivickai, PA;

15 dol. D. ir M. Narai, IL; J. Kwain, IL; K. Avizienis, IL; J. Stokas, NJ; A. Galinaitis, IL; R. ir G. Shatas, FL;

14 dol. J. Lasinskas, FL;
10 dol. H. Mockus, IL; R. Tamulionis, MI; A. ir S. Marcavage, CT; S. Kaselis, OH; P. Grigaliūnas, IL; S. Adomavičius, IL; D. Liaugminas, FL; L. Petravicius, CA; M. Valiukevičius, CA; Z. Pupienė, FL; H. Butkus, OH; a.a. Petro Beleckio ir Vytauto Kijonkos atm.: L. Beleckis, NY;

5 dol. J. Morkūnas, IL; S. Balienė, MI;
4 dol. R. Urnežis, IL.

„Lietuvos Vaikų Vilties“ komitetas nuosirdžiai dėkoja aukotojams už suteikiamą paramą Lietuvos vaikams su ortopedine negalia. Iki š.m. spalio mėn. 1 d. į JAV Shriners ligonines gydytis yra atvežta jau 54 vaikai; iš jų jau 46 yra grįžę Lietuvon ir gyvena normalesnį vaikystės gyvenimą.

PRISIMINKIME MIRUSIUS Vėlinės – XI.2 d.

Vėlinės yra jautri ir gyva proga sustoti ties mirusių pasauliu.

Vėlinės yra didžioji rimties šventė, kurioje katalikai organizuota maldą nukrypsta į tuos, kurie iš šio pasaulio atsiskyrę, nebėgi sau padėti.

Marijonų koplyčioje (prie „Draugo“), pradedant Vėlinių dieną, per 8 dienas, bus atnašaujamos šv. Mišios ir vakarais giedami gedulingi mišparai už bendradarbius, geradarius ir visus mūsų maldom pagedamus mirusiuosius.

Kviečiame visus įsijungti į šias ypatingas pamaldas. Savo brangių mirusiųjų vardus siųskite:

Marian Fathers, 6336 So. Kilbourn Ave., Chicago, IL 60629

Šia proga prašau prisiminti šių man brangių mirusiųjų sielas:

Mano vardas ir pavardė

Adresas

Priedu auką bendr. šv. Mišioms \$

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

„Lietuvos Vaikų viltys“ (LVV) JAV medicininio kadro trečioji kelionė darbu LVV Ortopedinėje operacinėje Vilniuje įvyks š.m. lapkričio 12-19 d. LVV medicininis kadras susideda iš aštuonių asmenų – 2 chirurgai, 2 anesteziologai, 4 med. seserys – dirbančių Rush-Presbyterian St. Luke's, Resurrection ir Shriners ligoninėse.

Lapkričio 4 d., penktadienį 7:30 val. vakaro Balzeko lietuvių kultūros muziejuje JAV Lituvų bendruomenės pirmininkė, teisininkė Regina Narušienė skaitys paskaitą „Teisingumas ir teisė šiuolaikinėje Lietuvoje“. Paskaitininkė nušvies, kaip sovietinė santvarka, žmogaus laisvės ir teisių paniekimas, privėdė prie to, kad Lietuvos gyventojai prarado pagarbą teisei sistemai. Taip pat paskaitininkė analizuos šiuolaikinės Lietuvos teisumo problemomis. Kaip teisės žinovė, ji buvo Gedimino Vagnoriaus, o vėliau Adolfo Šleivičiaus patarėja. Po paskaitos vašės.

LB Vidurio Vakarų apygardos valdybos pirm. Birutė Vindašienė ir JAV LB Krašto valdybos pirm. Regina Narušienė po susitikimo su visuomene Pasaulio lietuvių centre, Lemonte.

x XII-tajame Amerikos Lietuvių Kongrese š.m. spalio 29-30 d. Čikagoje bus šie specialūs pranešimai: L.R. Seimo Užsienio reikalų komisijos pirm. dr. K. Bobelio, L.R. ambasadoriaus JAV dr. Alfonso Eidinto, šiomis dienomis Washington, DC besilankančio L.R. Krašto apsaugos ministro Lino Linkevičiaus. Taip pat kongrese dalyvaus Oskaras Jusys, L.R. ambasadorius prie Jungtinių Tautų, N.Y. Dalyvauti pakviesti Čikagoje besilankantys: Balys Gajauskas, iškėjęs 35 metų tremtį Sibiro lageriuose, ir prem. Kazimieras Vasilauskas, Vilniaus katedros klebonas, praleidęs 30 metų Sibiro tremtyje, paskaitys invokaciją. Simpoziume „Veiklos gairės vieningai dirbant kartu su tauta Lietuvos gerovei“ dalyvaus dr. J. Valaitis, dr. K. Šidlauskas, inž. E. Bartkus. Simpoziumo moderatorius – Teodoras Blinstrubas.

Šeštadienį, spalio 29 d., baigiasi vasaros laikas ir reikia laikrodžius atsukti vieną valandą atgal. Visi sekmadienio renginiai ir pamaldos jau bus naujuoju – rudens – laiku.

Tautos fondo valdybos pirmininkas **Jonas Vilgalys** redakcijai atsiuntė malonų sveikinimą, o Draugo fondui – 500 dol. įnašo papildymą (Tautos fondas jau anksčiau yra įstojęs į DF su 1,000 dol. įnašu). Sveikinime rašoma: „Nuširdžiai sveikiname „Draugą“, švenčiantį 85 metų spaudos darbą sukaktį. Vertiname Jūsų didelį atliktą darbą, dėkojame už skiriamą dėmesį Tautos fondui ir linkime dar daug metų puoselėti lietuvių išeiviję“. Esame nuširdžiai dėkingi Tautos fondui už paramą gražiais linkejimais ir taip pat finansais.

Knogos „Lietuvių fondas“ II dalies, neseniai išleisto, pristatymas lietuvių visuomenei rengiamas lapkričio 3 d., ketvirtadienį, 3 val. p.p., „Seklyčioje“, 2711 W. 71st St., Chicago, IL ir Pasaulio lietuvių centre, Lemonte lapkričio 20 d., sekmadienį, tuoj po pamaldų salėje. Įėjimas nemokamas.

Lietuvių Moterų klubų federacijos Čikagos skyrius kviečia visas nares ir viešias į susirinkimą, įvyksiantį lapkričio 6 d., 12 val., Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje. Pradėsime naują šių metų veiklą, kurioje numatyta daug užmojų ir darbų.

Grazina ir Jim Liautaud, žymūs lietuviški reikalų mecenatai, Draugo fondo rudens vąj parėmė 2,000 dolerių įnašu. Anksčiau įstodami nariais į DF, įnešė pirmus 2,000 dolerių. Grazina yra Draugo fondo direktorių tarybos narė.

Sol. Virgilijus Noreika, seniai grįžęs iš Venecuėlos į Vilnių, ten pasikalbėjime su „Lietuvos ryto“ žurnalistais, teigia, jog „Caracas opera gal ir garsesnė už vilniškę, tačiau tikrai ne aukštesnio lygio“.

Standard Federal banke, esančiame prie Archer ir Austin gatvių (6141 S. Archer), ketvirtadienį, lapkričio 3 d., tarp 9:30 val. ir 2 val. p.p., vyresnieji žmonės galės įsigyti Illinois valstijos Sekretoriaus įstaigos išduodamas tapatybės įrodymo kortelės – su fotografija ir kitais būtinais duomenimis. Šis tapatybės įrodymo dokumentas – IC card – labai naudingas, keičiant čekius ir visur, kur reikalingas, ypač tiems, kurie neturi vairavimo leidimo. Vyresniesiems kaip 65 metų kortelės išduodamos nemokamai. Reikia su savimi turėti tris, tapatybę įrodančius dokumentus, pvz., Social Security numerį, gimimo metrikus ar kitą, gimimo datą patvirtinančią dokumentaciją, gyvenamosios vietos patvirtinimą ir pan. Be šių įrodymų kortelės nebus išduodamos.

x Kasmetinės 23-sios lietuvių fotografijos parodos atidarymas spalio 28 d., penktadienį, 7 v.v. Jaunimo centre, Čiurlionio galerijoje. Parodos tema: „Skaumas ir liūdesys“. Bus išleistas platesnės apimties katalogas ir, ta pačia proga, išeis ir antroji, papildyta, A. Kezio fotografijų knygos apie Čikagą laida. Parodą rengia Budrio Lietuvių Foto Archyvas. Visi kviečiami atsilankyti.

x Kaldiniai siuntiniai iš Lemonto į Lietuvą! Kaip ir kiekvieno mėn. paskutinį sekmadienį, spalio 30 d. Baltia Express priimanis kaldinius siuntinius Lietuvių centre, Lemont, IL nuo 9 val. ryto. Tai paskutinė proga pasiųsti kaldines dovanas. Talpintuvus išsiunčiamas laivu lapkričio 1 d. Baltia Express tel.: 1-800-SPARNAI arba 1-800-772-7624.

x A.A. Juozo Džugausko, gyvenusio New Britain, CT, atminimui pagerbti, **Jūratė ir Rimantas Stirbiai** paaukojo \$50 Lietuvos našlaičiams. „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas reikią užuojautą velionio artimiesiems, o našlaičių vardu dėkoja Jūratei ir Rimantui už auką.

x Už aukas Ateitininkų Federacijos Fondui dėkojama: Ald. Prapuolenytė, CT – \$100, V. J. Naručiams, IL – \$100; po \$50: Iz. Stončienė, IL, p.p. J. Raulinaičiams, CA ir J. A. Norvilams, IL.

x Dėmesio! Kaldiniai siuntiniai pasieks Lietuvą prieš Kalėdas, jei bus pristatyti į Transpak įstaigą iki lapkričio 26 d. Talpintuvai siunčiami kas savaitę. Pinigai pervedami doleriais papigintomis kainomis. Įvairūs maisto siuntiniai nuo \$29 iki \$98. Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

Šv. Kazimiero seserys kviečia visuomenę dalyvauti šv. Mišiose, prašant Dievo, kad jų išteigėja Motina Marija Kaupaitė būtų paskelbta palaimintąja. Šv. Mišios bus aukojamos trečiadienį, lapkričio 2 d., 7 val. vakare, motiniškojo namo koplyčioje, 2601 W. Marquette Rd. Šv. Mišias aukos kun. Anicetas Tamošaitis, SJ.

Asta Mikaliukienė skaitys paskaitą „Kelias į Lietuvos šeimą“ Ateities savaitgalį. Jos paskaita įvyks šeštadienį, lapkričio 5 d. Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje. Ateities savaitgalis įvyks lapkričio 4-6 d. Jaunimo centre Čikagoje ir Ateitininkų namuose, Lemonte.

NEPRALEISKITE PROGOS

Senųjų išeivijos vadų žodžiais, bėglių nuo komunizmo išiliejimas į jų gyvenimą buvo „dangaus dovana“. Ir nestebėtina. Po 1941 m. patirties Lietuva neteko didelės dalies operos dainininkų, dailininkų ir kitų šviesuomenės grupių. Jie pasklido po pasaulį, bet didžiulia susitelkė Amerikoje. Kultūrinis jų įnašas čia kėlė pavydą lenkams ir kitoms gausesnėms tautinėms grupėms. Bet ne tai skatino naujuosius ateivius dirbti ir kurti: pirmiausia, čia jie pasituo esą laisvi žmonės. Antra, savo darbais jie kėlė lietuvių ir Lietuvos vardą ir siekė jos laisvės. Pagaliau, jie norėjo, kad jų kūrybos vaisiai grįžtų į nepriklausomą Lietuvą.

Tai ypač ryšku pabėgėlių dailininkų gyvenime. Dail. Zenonas Kolba mėgo pasakoti kokią laisvę dailininkams atnešė Stalino „saule“. Besiruošiant „Liaudies seimo“ rinkimams, didžiulis Kauno ir apylinkės dailininkų būrys buvo uždarytas Vailokaičio rūmuose. Iš ten jie buvę išleisti tik „išpuošę“ visą Kauną „demokratiškais rinkimų“ plakatais, renkant vien „Darbo partijos“ kandidatus. Esą, visi tuo jau pajutome, kad apie laisvą dailininko kūrybą reikia užmiršti net svajoti.

Siekdami, kad jų laisvę sukurtyti darbai būtų išsaugoti nepriklausomai Lietuvai, jie išteigė Čiurlionio galeriją Čikagoje. Patriotų pastangomis galerijoje buvo sukaupias ir išsaugotas meno lobis, kuris kartų kartoms kalbės vaizdais ir gaivins jų samonę. Dabar jau atėjo laikas atsivieškinti su tais lobiais, prieš išvežant juos į Lietuvą. Pavasari turėjome pagrindinio senosios kartos, išeivijos pasirošusio dail. Miko Šileiko darbų parodą. Spalio 28 d. atidaroma dail. Povilo Puzino darbų paroda. Turimi jo paveikslai kalba visiems apie pabėgėlio nuo teroro tragediją. Paroda bus tik du savaitgalius 4038 Archer Ave. Chicago, IL.

Nepraleiskite progos paskutinį kartą juos pamatyti.

Domas Adomaitis

90-tąjį gimtadienį švenčiant. Iš kairės kun. Vito Mikolaitis, sukaktuvininke Harriet (Jadvyga) Lesauskas, W. Simonaitis. Stovi – Šv. M. Marijos Gimimo klebonas kun. J. Kuzinskas.

Susitikimas su Atviros Lietuvos fondo direktorium ir Lietuvių fondo nariais š.m. spalio 15 d. Čikagoje („Seklyčioje“). Iš kairės: dr. Antanas Razma, LF Tarybos pirm. Marija Remienė, ALF dir. Vytas Gruodis, adv. Daina Kojelytė ir LF valdybos pirm. Stasys Baras.

KORP! NEO-LITHUANIA METINĖ SUEIGA IR ŠVENTĖ

Korp! Neo-Lithuania Čikagos padalinio valdyba š.m. spalio 16 d. Balzeko lietuvių kultūros muziejaus patalpose sušaukė metinę sueigą. Sueigą vedė pats pirmininkas fil. Algis Modestas. Visą eiga įrašė į videojuostą. Tai naujovė, kuri ateityje gal bus dažniau naudojama, nes, reikalui esant, galima matyti ir girdėti kalbėjusius.

Be eilinių pirmininko Algio Modesto, iždinko Algio Jonušo ir kontrolės komisijos pirm. Pijaus Stončiaus pranešimų, darbotvarkėje buvo numatytos svarstybos. Svarstytų tema: „Korp! Neo-Lithuania ideologija ir šių dienų ideologinės nuotaukos“. Valdyba pranešimams padaryti pakvietė net 9 spalvas gavusius jaunus filisterius, kurie per 3-5 minutes perdavė pavestą temą. Buvo kalbama apie Korp! Neo-Lithuania garbės narius. Kalbėtojai įdomiai papasakojo apie lietuvių tautos žadintojus ir valstybininkus, pakviestus Korp! Neo-Lithuania garbės nariais ir priėmusius Korp! spalvas. Kalbėjo Vita Girdvainienė – apie Bronių Kazį Balutį, Gražina Gražienė – apie kun. Juozą Tumą-Vaižgantą, Daiva Meilienė – apie

Mirusieji Lietuvių fondo nariai Vėlinių proga bus prisiminti šv. Mišiose Jėzuitų koplyčioje spalio 30 d., 10 val. ryte. Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

Harriet (Jadvyga) Lesauskas spalio 14 d. šventė 90 gimtadienį. Didžiąją savo gyvenimo dalį ji praleido Čikagos Bridgeporto apylinkėje, kur turėjo savo vaistinė – buvo profesionalė vaistininke. Ji artimai bendravo su apylinkės lietuviams, kurių daugumą pažinojo. Neuzmiršo ir Marquette Parko. Jos gimtadienis buvo švenčiamas giminių ir daugybės draugų tarpe. Šv. M. Marijos Gimimo parapijos klebonas kun. Jonas Kuzinskas kartu su savo palaiminimu perdavė visų dalyvavusių sveikinimus bei geros sveikatos linkejumus.

prel. Joną Mačiulį-Maironį, Vida Momkutę – apie prof. Joną Jablonskį, Vytas Plioplys – apie dr. Joną Basanavičių, Vytas Misiulis – apie Petrą Vileišį. Gaila, kad reikalams susiklosčius, neatvyko numatytas prelegentas, ir Antano Smetonos gyvenimas ir veikla liko neaptarta.

Nors vyresnieji korporantai gerai žino apie Korp! garbės narių gyvenimą ir to laiko Lietuvos politinę padėtį, bet maloniai nustebino pranešėdai, išvėle to laiko tautos nuotaukas ir įvertinę jų nuopelnus tautai ir Korporacijai. Tai nebuvo nukopijuota iš Korp! leidinio ar kitų šaltinių, bet, savarankiškai ivertinus, drąsiai pakomentuota apie to laiko Lietuvos padėtį. Nepriklausomybės paskelbimą 1918 m. vasario 16 d. aktu daugumas pavadino panašiu į 1990 m. kovo 11 d. Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimą ir išstojimą iš Sovietų sąjungos.

Filisteris Edas Modestas aptarė Korp! Neo-Lithuania išteigimą Amerikoje ir jos pozityvią veiklą studijuojančio jaunimo tarpe. Pirmaisiais dviem dešimtmečiais Korp! Neo-Lithuania išaugo narių skaičiumi ir daug prisidėjo prie lietuvių išlaikymo. Stovyklos, išvykos, suvažiavimai, susipažinimo vakaronės ir kultūrinės sueigos jungė vyresnius korporantus su jaunaisiais filisteriais ir senjorais. Nebuvo kartų susikirtimo, bet buvo veikama vieningai tautinėje dvasioje, nors jaunųjų ir vyresniųjų kolegų interesai skyrėsi.

Ilgainiui lietuvių jaunimas pradėjo mažiau domėtis lietuviška veikla, susilpnėjo lietuvių kalbos mokėjimas. Suvažiavimai ir sueigos darėsi jiems nebeįdomūs, nes silpnas lietuvių kalbos mokėjimas trukdė išjungti į diskusijas ir išreikšti savo mintis. Ir Korp! Neo-Lithuania prieauglis pradėjo mažėti, o pastaruoju metu ir visai sustojo.

Prelegentas Edas Modestas pasiūlė sueigos dalyviams pasvarstyti kaip toliau Korp! Neo-Lithuania turėtų veikti. Į tai įvadą padarė 9-tasis svarstytų dalyvis Valentinas Krumplis, kuris praityje buvo išradingas Korp! Neo-Lithuania Čikagos padalinio pirmininkas. Jo nuomone, išeivijoje veikianti Korp! Neo-Lithuania yra kryžkelėje, nes narių augimas yra sustojęs ir nenusimato lietuvių studentų, suinteresuotų tautine veikla. Vyresnieji dėl amžiaus ir kitų negalių traukiasi iš veiklos, o čia užaugę ir išsimokslinę turį atsakingus darbus, sukūrę šeimas ir neturi nei laiko, nei noro visuomenei veiklai. Jie pasitenkina savo profesijų organizacine veikla, o lietuviškiems reikalams lieka abejingi. Gerai, kad dar nuveža augančius vaikus į lituanistines šeštadienines mokyklas. Suprantama, yra gražių išimčių, kai kurie puikiai reikiąsi lietu-

viškoje veikloje ir jai vadovauja. Tokie yra pirmieji filisteriai, dar gerai valdantieji lietuvių kalbą žodžiu ir net raštu. Jaunesnieji mažai domisi lietuvių tautiniais reikalais ir abejingai žiūri į ateitį. Lietuvos nepriklausomybės atstatymas ir pagyvėję tautiečių asmeniniai, giminytės ir kultūrinio bendradarbiavimo ryšiai parodė lietuvių kalbos mokėjimo reikšmę, bet ir tai nėra lemiamas veiksnys tolimesniam tautiniam darbui.

Lietuvos Vytauto Didžiojo universitete atsisteigusiai Korp! Neo-Lithuania reikia rimtos moralinės ir materialinės pagalbos, o ją suteikti gali tik išeivijos korporantai. Kad pagalbą suteikti, reikalinga patintis būti organizuotiems ir vieningai remti kolegas Lietuvoje.

Prelegentas Valentinas Krumplis siūlė pasvarstyti galimybę samdyti direktorių ar reikalų vedėją (pavadinimas nesvarbu), kuris rūpintųsi Korp! veikla, informuotų plačiai išsibarsčiusius kolegas-filisterius ir teltų finansinę paramą Lietuvoje esantiems korporantams. Šiuo metu matosi, kad jaunieji filisteriai, užsiėmę darbais ir šeimomis, nesuranda laiko visuomenei veiklai. Siūlo pagalvoti ir iškelta mintį toliau brandinti, nes, nieko nedarant, korporantai išsisklaidys po plačiuosius Amerikos miestus ir pasaks amerikiečių masėje.

V. Krumplio iškelta mintis yra įdomi, bet, sakytina, nereali ir neįgyvendinama. Dar reikia gerokai pagalvoti ar ideologinei organizacijai tinka samdomas direktorius, nes čia yra ne biznio korporacija. Pasisakius vienam kitam sueigos dalyviui, pasiūlymas paliktas atečiai.

Mano asmeninė nuomone, samdytas tarnautojas neatgavins tautinės veiklos, o tik išuštins ir taip neturtingą kasą. Geriau tuos pinigus reikėtų panaudoti stiprinant Lietuvoje pradėjusius veikti neolituanus. Jau anksčiau esu rašęs, kad Korp! Neo-Lithuania tautinė veikla reikalauja savo žemės pagrindo ir savo tautos aplinkos. Dabar jau matosi, kad ši mintis pradeda pildytis.

Reikia pripažinti, kad per tuos 40 metų Korp! Neo-Lithuania filisteriai išjungė į bendrą lietuvių išlaikymo darbą ir savo paskirtį atliko, kaip ir kitų organizacijų nariai.

Si sueiga buvo viena iš įdomiausių, turiningiausių. Padėka valdybai, kuriai pirmininkauja Algis Modestas, kad sugebėjo įjungti „miegančius milžinus“ į diskusijas ir pranešimus.

Baigiant sueigą, pirm. pranešė ir pakvietė dalyvauti Korp! Neo-Lithuania metinėje šventėje, kuri įvyks š.m. lapkričio 5 d. Balzeko lietuvių kultūros muziejaus Gintaro salėje. Programoje: „Dirvos“ konkurso novelės laimėtojų premijų įteikimas, supažindinimas su Korp! Neo-Lithuania leidiniu, vakarienė ir šokiai.

Visi kviečiami dalyvauti.
Antanas Juodvalkis

Auka „Draugo“ paramos fondui— yra lietuvių laidas ateities kartoms.

DRAUGAS FOUNDATION
4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinių mokesčių.